NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

B103/E/4

National Library
Bibliothèque Nationale
AUG 19 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

TERETULEMAST KILLAMÄNGUDELE!

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ☎ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $13.50, 6 k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa. Ülemeremaadesse: 1. a. $23. 50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50c.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ☎ Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 30 (1485) 1978 NELJAPÄEVAL, 27. JUULIL — THURSDAY, JULY 27 XXIX aastakäik

NÕUTI MOSKVA OLÜMPIAMÄNGUDE BOIKOTEERIMIST

Leedulaste protestidemonstratsioon Toronto raekoja ees dissidentide karistamise pärast

Möödunud neljapäeva õhtul kogunes Toronto raekoja ette tuhandepealine leedulaste pere, kellede hulgas oli lätlasi ja ka mõned eestlased. Nõuti Victoras Petkusele ja teistele dissidentidele raskete karistuste määramise puhul vabadust Leedule, Lätile ja Eestile ning rangete abinõude kasutusele võtmist, et avaldada survet Moskvale. Selleks loeti linnanõunik Tony O'Donohue poolt ette Toronto linnanõukogu resolutsoon, milles mõisteti hukka Victoras Petkusele ja teistele määratud karmid ja ebaõiglased karistused. Balti Liidu esimees Laas Leivat oma kõnes nõudis 1980. aasta Moskva olümpiamängude boikoteerimist, kultuuri ja teadlaste vahetamise programmide lõpetamist. Juudi Kongressi esindaja ütles, et Kanada parlament ja valitsus eesotsas P. E. Trudeauga peavad asuma üksmeelselt kaitsma V. Petkust, A. Scharanskit, A. Ginzburgi jt. Sündmust kommenteerisid Toronto lehed ja oli näha TV-is.

Toronto Raekoja ees poodiumil oli Ontario „ombudsman" A. Maloney, Ontario parlamendiliikmed Lassi Grossman, Margaret Gampell, linnanõunik Tony O'Donohue ja teisi. Seal oli ka Balti Liidu esimees L. Leivat, Läti Föderatsiooni esimees T. Kronbergs ja rohkesti leedu ühiskonnas juhtivaid tegelasi.

Teadustaja prl. Kuraite märkis, et leedulased on koos oma sõpradega kogunenud selleks, et protesteerida leedu vabadusvõitleja Victoras Petkusele ebainimliku ja ebaõiglase karistuse määramise vastu. Samuti protesteerida ka teistele dissidentidele A. Scharanskile, A. Ginzburgile ebaõiglase karistuse määramise vastu. Meie ei tee sellega venevastast propagandat, sest meie avaldame sel vabal maal ainult oma kodaniku seisukohti.

Linnanõunik T. O'Donohue luges ette resolutsiooni,
milles rõhutati, et Toronto linnanõukogu tunneb sügavalt kaasa leedulastele, kes protesteerivad leedulasele Victoras Petkusele ja testele dissidentidele raske ja ebaõiglase karistuse määramise pärast tegude eest, mis Kanadas ega ühelgi vabal maal ei ole karistatav kuritegu. Avaldavad ka protesti A. Scharanskile, A. Ginzburgile ja teistele raske karistuse määramise pärast. Resolutsioonis nimetati veel Leedu, Läti ja Eesti ebaõiglast okupatsiooni ja Helsingi leppe rikkumisi. T. O'Donohue lõpetas: Leedu, Läti ja Eesti peavad saama vabaks!

Järgmine kõneleja oli
Ontario „ombudsman" Arthur Maloney.

Ta märkis, et viibis Kanada advokatuuri esindajana N. Liidus, et uurida dissidentide õiguste küsimusi. Paar nädalat tagasi ta oli Leningradis ja sai seal kokku paljude juudi jt. dissidentidega ning ta kuulas nende kaebusi ja seletusi. Esitas oma nõudmised N. Liidu võimudele.

Nad nõudsid N. Liidu võimudelt dissidentide olukorra parandamist. Lõpuks juhtis tähelepanu, et ka Kanadas on olukorrad muutumas. „Suni" peatoimetaja P. Worthingtoni ja väljaandja D. Creightoni vastu alatud süüdistuskampaania näitab, et ajakirjanduse vabadus on sellel vabal maal kadunud. Meil tuleb võidelda üheskoos ebaõigluse vastu N. Liidus ja ka Kanadas.

Pikema kõne pidas
Balti Liidu esimees Laas Leivat,
märkides muuseas, et Balti rahvad võitlevad oma riikide iseseisvuse eest.

Küsime, et miks veel paljud läänest teevad kõik, et vabandada Moskva kommunistlikku terrorit, tsensuuri ja väikerahvaste ekspluateerimist? Victoras Petkuse asi demonsteerib J. Stalini ajastut, mis pidi olema kadunud.

Sovetid teavad, et Victoras Petkus on sümbol, mis valmistab N. Liidule tõsiseid raskusi. Balti rahvad seisavad eesliinil, et nõuda orjastatud maadele iseseisvust ja vabadust. Victoras Petkus oli üks eesrindlik nende ideede eestvõitleja. Meil tuleb mõjutada Kanada valitsust, et ta tuletab Moskvale meelde, et tuleb täita oma rahvusvahelisi kohustusi.

1. Tuleb sekkuda Victoras Petkuse ja teiste asjasse ning astuda välja nende kaitseks.

2. V. Petkusele ja teistele tuleb pakkuda immigratsiooni võimalusi Kanadas.

3. Kui need abinõud ei anna tagajärgi, siis tuleb kaaluda raskemate surveabinõude tarvitusele võtmist.

Siia kuuluvad 1980. aasta olümpiamängude boikoteerimine, seniste kultuuri vahenduse programmide lõpetamine ja teadlaste vahetuse kaotamine. Praeguse detente poliitika lõpetamine.

Selle järele võttis sõna
Ontario parlamendiliige M. Campell,
kes ütles, et ta toetab kõike seda. Ta avaldas imestust, et Helsingi lepe üldse allakirjutati, kuna N. Liit ei pea ühtegi lepet. Oleks vajalik, et

(Järg lk. 2)

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL WINTARIO ($1.00) THE PROVINCIAL (5.00) LOTO CANADA ($10.00) LOTERIIPILETID.

Usuteadusliku Instituudi õppejõud ja õpilased: Istuvad, vasakult: Juta Nõmmik, Aino Männistu, dr. Roman Toi, praost O. Puhm, praost Karl Raudsepp, prof. Artur Võõbus, mag. Rudolf Kiviranna, Olvi Pint Kersti Pinna, Seisavad: Ülo Saar, Edgar Pihu, Elmar Järvet, Heino Altosaar, Hans Kivi, Martin Jõgi, Albert Roost, Kalle Merilo, Walter Taal, Arnold Talistu, Evald Lilleste, Väino Kaldma, Tarvo Kaşs, Tiit Tralla, Elmar Kuningas, William Ilves.
Foto — O. Haamer

KAKS EESTLAST TUNNISTAJATEKS PETKUSE PROTSESSIL

STOCKHOLM „Meie Elu" kaastööliselt — Viktoras Petkuse üle mõisteti kohut Vilniuses ja tunnistajateks olid ka kaks eestlast — Mart Niklus ja Enn Tarto, mõlemad Tartust. Eestlaste valvajatena olid kohal KGB Tartu osakonna töötajad Kalev Vahe ja Hilda Lillemaa.

Enn Tarto deklareeris, et ta keeldub tunnistamast ja vastamast küsimustele. Mart Niklus aga andis ülevaate oma tutvusest kaebealuse Petkusega, rõhutades, et selles ei olnud midagi seadusevastast. Talle küsimusi leedulasest kohtunik Ignatas ei esitanud. Nikluse nõudmine, et tema sõnavõtt tõlgitakse ka leedu keelde (kaasasolev tõlk tõlkis vaid vene keelde), lükati tagasi.

Enn Tartot ja Mart Niklust ei lastud enam kolmapäevasele kinnisele kohtuistungile motivatsiooniga, et nad on juba tunnistanud ja neid pole vaja.

Kolmapäeval kogunes 30 inimest kohtumaja ette palvuse pidamiseks Petkuse eest, kes on katoliiklane.

Petkust süüdistati Leedu Nõukogude kriminaalkoodeksi paragrahvide 68, 70 ja 112 järgi, mis kõnelevad nõukogudevastasest propagandast, nõukogudevastasest organisatsioonist osavõtust ja „noorsoo kõlbelisest rikkumisest", mis tähendab homoseksuaalsust. Viimane süüdistus ja on ilmselt juurde poogitud, et kaebealust rahva hulgas teha ebapopulaarseks. Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele saabunud informatsiooni kohaselt toimus Petkuse protsess kinniste uste taga. Protsessi esimesel päeval 10. juulil viibis kohturuumis 42 isikut. Viktoras Petkus toodi süüdistusakti ettelugemise ajaks kohturuumi vangivalvurite vahel seljataha aheldatud kätega. Ta eitas esitatud süüdistust ja nimetas protsessi komöödiaks.

Lätlastest esines tunnistajana Ints Calitis Riiast. Eesti tunnistajaid taheti teistest eraldada. Nikluse ja Tarto protesti tulemusena paigutati nad lõpuks teistega samasse tunnistajate ruumi.

Protsessi alguses tekkis millegi pärast segadus ja viivitus. Seda seletati sellega, et kõik tunnistajad polevat kohale ilmunud.

Viktoras Petkus, 49 aasta vanune filoloog, usklik inimõiguste aktivist, on varem kahel korral viibinud vangistuses 16 aastat. Ta on alla kirjutanud reale avaldustele ja protestidele. Viimastel aastatel on teda KGB poolt tagakiusatuna mitmel korral vahistatud. Kui novembris 1976 viie isiku poolt loodi Leedu Helsingi grupp, valiti Petkus selle esimeheks. Grupi poolt on koostatud kümmekond läände jõudnud dokumenti inimõiguste rikkumise kohta. Kolm neist puudutavad eestlasi — Mart Niklust, Enn Tartot ja Erik Udamit. Petkus arreteeriti augustis 1977.

Mart Niklus, 43 aasta vanune ornitoloog, inimõiguste aktivist, mõisteti 1959 viieteistkümne foto läände

(Järg lk. 2)

Helmi Mäelo surnud

Esmaspäeval 17. juulil kell 8.00 suri Blackebergi haiglas seltskonnategelane ja kirjanik Helmi Mäelo. Leinama jäid abikaasa ja lapsed perekondadega.

Helmi Mäelo (neiuna Pett) sündis 13. aprillil 1898 Elva vallas talupidaja tütrena. Ta võttis kogu oma pika elu jooksul aktiivselt osa eesti poliitilisest ja seltskondlikust tegevusest, oli Tartu Linnavolikogu liige ja ajakirja „Eesti Naine" toimetaja. Helmi Mäelo pühendas eriti energiat nais- ja karskusliikumisele, sooritas kõnepidajana arvukaid reise kodumaal ja välismaadel.

Seltskonnategevuse kõrval jõudis Helmi Mäelo kirjutada arvukaid teoseid, nii ilukirjanduslikke kui populaarteaduslikke ja poleemilisi.

(EPL)

Eesti põgeniku laip Soome rannas

STOCKHOLM — Turu skäärides Tammisaarele uhuti randa kummipaat, tugevasti lagunemisseisudis oleva laibaga, teatab ajaleht „Turun Sanomat", kes peab võimalikuks, et paadis leitu on püüdnud sõuda kas Soome või Rootsi.

Kahemeetriline kummipaat sisaldas rohkesti varustust — mehel oli kaasas kiiker, kompass, hulk riideid ja isiklikku varandust, mis näib viitavat asjaolule, et tegemist oli ettevalmistusega pikemaks merereisiks.

Tõenäoliselt algas reis kusagilt Eesti rannast, sest leidude järele on soome võimud kindlaks teinud, et mees, umbes 30 aasta vanuses oli eestlane.

— Isikut ei ole olnud võimalik identifitseerida on ajalehele ütelnud politseikomissar Erkki Katila soome keskkriminaalpolitseist, kes lisab, et mehel oli taskus mingi Eesti Raadio ja Televisiooni identifitseerimiskaart, millel aga käuase vees ligunemise tõttu nimi oli ära uhutud. Lahkamisel on kindlaks tehtud, et mees on surnud juba möödunud sügisel.

Identifitseerimiskaardi järele võib arvata, et põgenikul on midagi tegemist olnud Tallinna raadioga. Seal muidugi teatakse, kes teenistujaist on kaduma läinud ... ... (EPL/MT).

KANADA SÕJAMINISTER TAGANDAS ERIÜKSUSE ÜLEMA

Kanada libearalide valitsuse sõjaminister Barney Dansonile ei meeldi Kanada nn. „Airborne" lennurügement, miline toodi aasta tagasi tema alalisest asukohast Lääne-Kanadast Ontariosse ja asetati Quebeci piirile Petawasse, kus puudub lennuväli ning rügement on oma lennukitest mitusada miili eemal.

B. Danson andis jutuajamise ühele lehele, kus märkis, et temale ei meeldi sellised eliitväeliigid, nagu on seda langevarjurite rügement. Ta viitas, et see rügement tuleb laiali saata. Rügemendi ülem Jacques Painchaud omakorda kritiseeris sõjaministri väljendusi ja leidis, et kui sõjaministrile ei meeldi sõjaväe eliitüksused, siis see tuleb rumalusest, sest iga väeüksuse eesmärgiks on moodustada endast esmaklassilist eliitüksust.

Selle tulemuseks oli, et rügemendi ülem J. Painchaud kutsuti Ottawasse, kus sõjavägede staabiülemal oli temaga kahetunnine jutuajamine selle tulemusena admiral R. Falls tagastas J. Painchaudi omalt kohalt ja tema asemele määrati uus rügemendi ülem, kelleks sai kolonel Kent Forster.

B. Danson seletas ajalehtedele, et Kanada ühiskonnas alluvad sõjaväelased tsiviilvõimudele ja sellepärast paigutatakse rügemendi ülem ümber.

Teatavasti on Barney Danson üks neist kolmest N. Liidu „eksperdist", kes saatsid peaminister P. E. Trudeaud 1971. a. tema Venemaa külastusel. B. Danson viibis ka N. Liidu „imeasulaks" nimetatud Norilskis. Kui ajakirjanduses tuletati meelde, et Norilsk oli paigaks, kus hävitati Balti ja Poola ohvitsere, siis avaldasid B. Danson, dr. S. Haidasz ja W. Deakon „Toronto Staris" õienduse, kus seletasid, et Kanadal tuleb õppida venelaste Põhja-aladel, nagu Norilski, väljaehitamisest ja ajalehtede jutt, et õhk Norilskis oli väljakannatamatu, sest iga labidatäis mulda sisaldab seal hävitatud poliitiliste vangide laipu, on Norilski praeguste elanike solvamine kes Kanada külalisi hästi kostitasid.

B. Dansoni peeti üheks P. E. Trudeau nõuandjaks, et sõlmiti vastastikune sõprusprotokoll N. Liiduga. Arvatakse, et Petawawas asuva rügemendi laialisaatmise peapõhjuseks on, liberaalide valitsuse meeldida tahtmine Quebeci separatistidele, kes leiavad, et rügement toodi Ontariosse selleks, et rakendada separatistide vastu.

Esmaspäeval, 31. juull toimub Eesti Majas kell 8 p.l.

NOORTE SELTSKONDLIK ÕHTU.

et veel kord kokku saada meie sõpradega Rootsist ja Saksamaalt. Kavas ettekandeid ja valguspilte „Koguja II" maailma laagrist. Tantsuks mängib „Kaja" orkester. Sissepääs väliskülalistele tasuta ja „omadele" väike tasu kulude katteks.

EGMK JA ESMK

FOTONÄITUS

Teema: Kalev-Estienne võimlejad ja Toronto „waterscaps".
Fotograaf — KARIN VAGISTE „Gallery One" — asub Forest Hillis Learning Resources Centre, 666 Eglinton Ave. W.

Fotograafiga kohtumine 31. juulil ja 2. augustil õhtul kl. 6.30—10 p.m.
Fotonäitus kestab 26. juulist — 4. augustini.

Vello Salo ei pääse Eestisse

Preester Vello Salole on uks Eestisse suletud, nagu ta mõne päeva eest Helsingis koges. Kuigi ta möödunud aasta oktoobris sisse lasti ja pääses juurde kirjanikele ja võttis osa peapiiskop Alfred Toominga matustest, ei lastud teda Helsingi sadamas Tallinna laevale — nagu selgus Moskva otsesel korraldusel.

Vello Salo oli taotlenud soome reisibüroo kaudu tavalist lühikülastust Tallinna koos soomlastega. Nagu nende reiside kord on, võttis reisibüroo passid viseerimiseks oma kätte esmaspäeval ja reedel sai ta selle tagasi koos sissesõiduloaga. Sadamas aga laeva passikontroll leidis, et tema viisaga ei olevat kõik korras ja teda laeva pardale ei lastud. Nõukogude saatkond andis seletuse: „Kahjuks saabus välisministeeriumilt korraldus Teid mitte sisse lasta". See tähendas lõplikku keeldu Eestisse pääsemiseks.

Dr. Salol suri hiljuti ema ja ta taotles siis Nõukogude saatkonnast Ottawast luba matusele sõiduks, mida aga ei antud.

PÕUA-AASTAD KESTAVAD.

Kui suvisele põuale lisanduvad tööpuuduse ja inflatsiooni pideva süvenemise teated, siis on selge, et tavaline inimene peab sügisele vastu minema mureliku meelega. Kui juulikuu teisel poolel kollendavad päikeses kõrbenud viljapõllud, siis on vähe lootust sügispoolsele saagile. Kui toidu ja söögiviljad ikaldu vad, siis kannatab ka toodang karjapidamises ja järelduseks on järjekordsed hinnatõusud inimeste esmajärgulistes vajadustes.

On juba mõnda aega selge, et Ottawa ei ole see paik, kust tulevad arusaamad ja kavad inflatsiooni peatamiseks. Pärast volitustega hinnakontrolli komisjoni tegevuse lõpetamist ja volitusteta komisjoni sisseseadmist näib olevat nii, et keegi hindadega enam ei tegele. Poliitikud pealinnas elavad uute föderaal valimiste uimas teadmata isegi kunas need tulevad, sest otsus on peaministri teada ja teha.

Näib nii, et valitsus ei otsusta valimisi ühegi plaani kohaselt, vaid ootab majanduslikult soodsat olukorda, et siis tekkinud taustal valimiskastide juurde minna. Vahepeal fraseeritakse sõnakõlksudega, et ainult aega edasi viia. Kodanik maksab ja kannatab ja vajub sügavamalt kohustustesse ja tööpuudusesse. Kanadal puudub kava olukorra süvenemise pidurdamiseks. Kanada on teinud end koguni mjaanduslikuks kääbuseks, kes loodab majanduslikele hiiglastele, et need meile kastanid tulest välja toovad.

See selgus äsja Bonnis toimunud rahvusvahelisel majanduslikul konverentsil, kus Kanada peaminister ütles selgelt välja, et Kanadal tuleb majanduslikku tervenemist oodata USA, Lääne Saksamaa ja Jaapani sammudest majandusliku olukorra parandamiseks. See kõlab küünilisema pärast aastaid tunglemist Kanada majandusliku iseseisvumise suunas ja sellega kaasuvat trummipõrinat.

On vale loota ainult teistele. Kanada on küllaldane majandusühik selleks, et iseenda eest hoolitseda. Kanada majandusel ei ole ainult vähenenud eksporditi võimalused rahvusvahelise turuolukorra tõttu. Kanada majandusel on kadunud ka usaldus oma valitsuse võimesse, kuid veelgi enam tahtesse eramajanduslike kasuprintsiipide rakendamisel produktsiooni tõusuks. Eramajanduselt on võetud huvi väheta suvaks tegevuseks ülisuurte riiklike kulutuste tõttu. Veelgi enam, eramajandus ei näe ka kiiret väljapääsu kujunenud hooldussüsteemide tõttu. Sest eramajandus leiab, et töötaolu kompensatsiooni süsteem on tööpuudust arvuliselt suurendav. Ja kompensatsiooni saaja on leidnud, et kompensatsiooni süsteem on karm, sageli ebaõiglane ja ei suuda anda leevendust seal, kus kõige hädalisemalt tarvilik.

Mida lubasid siis kolm majandusliikku hiiglast Bonnis, millest teised lootust ammutavad? Jaapan lubas oma väliskaubanduse aktivabilanssi vähendada sellega, et ostab vähematelt maadelt seniselt rohkem. USA lubas oma energia tarviduse ümber organiseerida nii, et normaliseeruks õlide import. Lääne Saksa lubas tõsta oma toodangu 1 protsendi võrra, mis peab kindlustama tooraine te impordi muudelt maadelt. kausa arvatud ka Kanada. Ainult Kanada andis välja küsitava väärtusega veksli, lubades tõsta oma produktsiooni 5 protsendi võrra. See on küsitava väärtusega kohustus sellepärast, et Kanada k.a. esimese veerandi kasv oli ainult 2,3 protsenti.

Bonnis toimunud majandusliku konverentsi tulemused on vähem kui oodatud väärtusega. Kui Jaapan ja Saksamaa ostavad teistelt rohkem, siis on selge, et nad on sunnitud ka rohkem eksportima. Nende kahe tööstushiiglase eksport blokeerib veelgi rohkem näiteks Kanada ekspordivõimalusi. USA energiakriisi kavandatav plaan on suurem ettevõtlus, et selle rakendamise tulemused positiivset mõju avaldaksid teistele. See plaan peab esmajoones likvideerima USA enda sisemise kriisi enne kui see saab mõju avaldada teistele.

Nii jääbki konverents Bonnis rohkem poliitiliseks kui majanduslikuks saavutuseks tulevasteks aastateks ja inflatsiooni ning tööpuuduse all kannatavatel rahvastel seisab ees veel pikki aastaid enne, kui olukorrad paranevad. Poliitiliseks saavutuseks on see, et respektiivsetele kodumaadele tagasi pöördudes saavad poliitikud üksikkavade asemel rääkida teatud kooris ja mõjutada oma valijaid pooltühiste lubadustega. Poliitikud unustavad aga, et tänapäeva valija on targem kui kunagised valijad ja ootab pikisilmi kompetentsemat, ja tahtejõulisemat valitsust, kes suudaks olukorda paranemist tuua. See kehtib ka Kanada kohta.

V.

EELREGISTREERIMINE sept. kuu algul toimuvale
Kanada 21 päevasele bussi ekskursioonile
H. KIVI TRAVEL
466-4813 või 759-3588

Aktuaalsel teemal

VÕITLUS AAFRIKA PÄRAST

Nüüd on järg Aafrika käes. Moskva on oma kindralite ja kuubalastega platsis. Kommunismi edu kõige suuremad soodustajad on inglased ja ameeriklased. Briti oli sunnitud kõik omad asumaad maha jätma, sest nähtavasti oli tema ülemvalitsus selline, et uued valitsejad ei tahtnud ka enam inglaste varju näha. Kommunism on kanda kinnitanud just endistes Portugali, Belgia ja Briti asumaades. Ainukene koloniaalriikidest on Prantsusmaa suutnud säilitada oma tihedaid sidemeid endiste asumaadega. Prantsusmaa on praegu kujunenud eurooplaste ja ameeriklaste huvide kaitsjaks Aafrikas, kusjuures USA ei ole suutnud veel selgusele jõuda kas ta asub N. Liidu poolel ja toetab täielikult kommunistide Aafrika vallutamist, või kaitseb oma kodanike ja ettevõtete huvisid.

Esimene Maailmasõda lõppes Euroopa väikerahvaste huvidekaitsmise loosungite all. Rahvasteliit osutus paljude aastate jooksul just uute Euroopa väikeriikide kaitseingliks, seni kui rahvussotsialistliku Saksamaa rünnakud algasid koos kommunistliku Venemaaga väikeriikide vallutamiseks.

Teine Maailmasõda lõppes Euroopa väikeriikide hävitamise ja jagamisega kommunistliku Venemaa ja USA ning teiste lääeriikide okupatsiooni alade vahel. Pärast Esimest Maailmasõda rööviti Saksamaalt kõik tema asumaad nii Aafrikas kui ka Aasias. Teise Maailmasõja lõppedes asus USA koos Venemaaga Euroopa riikide endisi asumaid jagama. Kuid USA-l õnnestus ainult omasõjalise toetusega endisi asumaid Indo-Hiinas prantslastelt ära kiskuda. Nii Kambodzha, kui ka Vietnami olid prantslased sunnitud maha jätma ja ameeriklased asusid nende asemele. Kuid pikas ja verises sõjas, mis nõudis rohkem kui 50-tuhande ameeriklase elu, lahkus USA häbiväärselt endisest Prantsuse asumaast. See oli üks peamisi põhjusi, miks kindral Charles de Gaulle lahkus NATOst ja pidas ameeriklasi vaba maailma hävitajaiks. USA Euroopa valge rassi vastane poliitika tuleneb USA neegrite mõjust, kuna need mõõdunud sajanditel toodi Aafrikast USA-sse orjadeks jänkidele.

Sellel tagapõhjal on kujunenud Teise Maailmasõja järgne välispoliitika Moskvale eriti soodsaks. Kui enne Esimest Maailmasõda Briti maailmavõim oli rajatud väga lihtsale vormelile. Briti ehitas poole rohkem ristlejaid kui kõik teised maailma suurvõimud kokku. Inglismaa suutis selle tõttu säilitada oma ülemvõimu kõikidel meredel kuni Esimese Maailmasõjani ja ka hiljem. Moskva oma tohutu suurte merejõudude ülesehitamisega kõikidel maailmameredel taotleb endist Briti impeeriumi poliitikat ja kõigi merede valitsemist. Kuid ta taotleb sellega ka kontrolli maailma kõigi tähtsamate toorainete üle, arvatud kaasa Pärsia lahe õlid. Selleks on vaja vallutada omale musta Aafrikat. Võitlus selle sihi taotlemiseks ongi käigus. USA ei ole võimeline kuskil välismaadel Venemaad peatama, sest igale poole kuhu ameeriklased lähevad, seal muutuvad nad kohe vastikuks. Nad toovad kaasa omad kõlvatud ärid ja lõbumajad, nagu Vietnamis ja mujal.

Sellest ongi kujunenud olukord, et ainukene suurvõim, kes praegu veel hoolib Aafrika ja osaliselt ka India ookeani saatusest on Prantsusmaa. Prantslastel ainukese välisriigina on India ookeanis 18 suurest lahinglaevast koosnev merevägi. Nende pardal on üle 3000-de meresõduri valmis astuma võitlusse igal hetkel, kui selleks peaks osutuma vajadust. Pentagon taotles USA laevastiku ühendamist koos ühe lennukikandjaga saatmist India ookeani, et osutada vastukaalu Kuuba ja vene rünnakule Eritrea ja Ogadeni vabadusvõitlejate vastu, kuid doktorist sõjaminister H. Brown ei lubanud seda.

Juba kindral C. de Gaulle poliitika oli, et Prantsusmaa annab oma toetust ja abi neile sõbralikkudele Aafrika riikidele, keda ähvardab Moskva-Kuuba rünnakuoht. Praegu on Aafrikas 7 lahtist tulekollet. Võitlused Liibüa ja Chadi piiril, kus Prantsusmaa toetab Chadi presidenti Felix Mallomit. Mustad kommunistlikud terroristid opereerivad endises Hispaania Marokos, mis kannab nüüd Mauritania nime. Prantsuse lendurid patruleerivad Lääne-Sahaara kohal.

Portugaallased kaotasid Angoolas Moskva poolt juhitud kuubalastele oma tohutu suured varandused. Sama juhtus Mosambiikis. Kuid UNITA nimelise vastupanuliikumisega käivad veel praegu võitlused Angoolas ja maa väljaspool suuri linnu on mässuliste võimuses, keda toetab peamiselt Lõuna-Aafrika ja osalt ka Zaire. Järgmised võitluskolded on Rodeesias ja Namibias. Praegu käivad kõige ägedamad võitlused Eritreas. Kuid võitlused Ogadeni kõrbealade pärast pole veel sugugi lõppenud.

Kuid oma asumaade toetamine läheb Prantsusmaale väga kalliks maksma. 1976. a. oli selleks riigieelarves üle 800-ja miljoni dollari. Rohkem kui 200.000 prantslast on Aafrika riikides ametis. Peale selle viibib seal 9000-ne rahukorpus. Ligi 12.000 prantsuse eriväljaõppe saanud võõrleegioni sõdurit viibivad Aafrikas ja teistel maadel väljaspool Prantsusmaad. Prantslastel on sõjalised baasid 11 riigis. Sellele avaldavad tohutu suurt vastupanu prantsuse pahempoolsed sotsid ja kommunistid. Kuid valitsus jätab need protestid tähelepanemata, sest sidemed on rohkem majanduslist laadi.

Prantsusmaa saab tooröli Gabonist, fosforiiti saab ta Senegalist, uraaniumi Nigeeriast. Zairest saab vaske USA ja ka Prantsusmaa, kus ta kaitseb ka USA huvisid, sest USA ei ole ise võimeline omi vasekaevandusi kaitsma ja USA ettevõtted palkavad selleks prantslasi ja belglasi ning nüüd on moodustatud Maroko Mauritania jt., sõduritest Pan Aafrika rahukorpus. USA näib toetavat Aafrika selle osa kaitsmist majanduslikult. USA transportlennukid viisid ja tõid Zairesse välissõdureid.

Kuubal on Aafrikas kõige suurem vägi ja ligi 50.000 sõdurit ja tohutu arv arste, insenere ja tehnikuid. Kuubalastel läheb Aafrikas paremini, kui venelastel, kes aeti välja Sudaanist, Egiptusest, Somaalimaalt ja mitmed Moskvale sõbralikud riigid ei lubanud Moskvale baase. Seega areneb Aafrikas peamiselt N. Liidu ja Prantsusmaavrivaliteet.

AJK

PEREKONNASEADUSE MUUDATUSED ONTARIOS

(Canadian Scene) — Ontarios kehtib uus perekonnaseadustik, mis puudutab igat selle provintsi elanikku.

ABIELULISTE VARANDUS

Endise seaduse järele kuulus abieluliste varandus sellele, kes selle eest maksnud oli. Traditsioonilise abielu puhul tähendas see seda, kõik varandused kuulusid mehele ja naisel ei olnud seaduse ees mitte midagi, kuna ta polnud sissetulekuga partner. Naise panus perekonnaelus kodukorrastajana ja laste kasvatajana ei leidnud seaduse ees tunnustust. Isegi kui naine omas väikese sissetulekuga ja näiteks kattis perekonna toidukulud ja puhkuse väljaminekud, siis seaduse järele ei tulnud ka see arvesse. Avalik arvamus ei olnud selle seadusega rahul, leiti et abieluliste varandus kuulub nii mehele kui naisele ka sel juhul kui naine näiteks kinnisvara ostmisel seda sularahaga toetanud ei ole.

Uue seaduse järele tunnistatakse abieluliste varandus, mida mõlemad abielupooled ühiselt kasutavad, ühiseks varanduseks. Nii näiteks on maja, auto, mööbel ja muu sisustus, abieluliste ühine vara ja abielulahutuse puhul on mõlemil poolel sellele ühesugune õigus.

Kohus võib uue seaduse puhul abielupoolte vahel jagada veel teisi varasid, nagu ärilised ettevõtted jne.

See seadus on muidugi ainult kehtiv sel juhul kui abielulised ei ole varem teinud abielulepingut, kus on ette määritletud, mis ühele või teisele poolele kuulub sel juhul kui abielu tuleb lahutamisele.

Varanduste ühtlaselt jagamine abielupoolte vahel kehtib muidugi ainult siis kui mõlemad abielupooled elavad ja kui abielu lahutamisele tuleb. Abielu kestel aga võivad mõlemad pooled oma varandusi valitseda oma äranägemise järele, väljaarvatud ühine kodu.

ÜLALPIDAMINE

Uue seaduse järele otsustab kohtunik missuguse summa ulatuses ja kumb abielupool teisele peab ülalpidamisraha maksma. Seejuures tuleb esijoones arvesse abielupoolte tervislik olukord, nende vanus ja muidugi teenistus. Ei ole oluline, kumb pool abielutruudust murdis või kodunt lahkus. Ülalpidamine määratakse kohtuniku poolt vajaduse järele. Suures laastus töötab see nii, et kui üks abielupooltest on võimeline maksma ja teine abielupool saab tõestada, et ta ülalpidamst vajab, siis määrab kohus elatisraha sellele, kes seda vajab, olgu tegu siis mehe või naisega.

Abielus olles võib üks abielupool osta igapäevaseks eluks vajalikke esemeid kasutades selleks teise abielupoole krediiti, kuna võla tasumise eest on mõlemad vastutavad. See õigus aga katkeb momendist kui abielupooled lähevad lahku või kui üks abielupooltest teatab võlausaldajaile, et tema enam ei vastuta tese abielupoole võlgade eest.

Vabaabielulised on samuti õigustatud elatisrahale siis kui nad on koos elanud vähemalt viis aastat või kui ühist majapidamist pidanud ja neil on ühine laps.

Vanemad on kohustatud oma lapsi ülalpidama kuni laps saab 18. aastaseks. Kui aga laps näiteks vanematekodust 16. aastaselt või hiljem lahkub, ei ole vanemad sunnitud teda majanduslikult toetama. Kui näiteks laps 16. aastaselt abiellub, langeb vanemate vastutus nende eest automaatselt ära ja lapsel ei ole mingit õigust majanduslikule toetusele.

Elatisraha peale on õigus lastel, kes on sündinud väljaspool abielu täpselt samal alusel nagu abielulis te lastel või lastel, kes on antud vööraste kasvatada.

Võlausaldaja võib alaealiselt võlga sisse nõuda kui see võlg on tekkinud igapäevaste elutarvete arvel ja alaealise vanemad on kohustatud seda võlga tasuma kui laps on nende ülalpidada.

Lapse vanemad või kasuvanemad, kes last on kasvatanud ja ülal pidanud, võivad lapselt nõuda elatisraha ku laps on üle 18. aasta vana, vanemad vajavad abi ja laps on võimeline maksma.

Kui isiku ülalpidamise eest hoolitsevad ühiskondlikud heaoluasutised, on nendel asutistel õigus nõuda, et teenistusega abielupool teist ülal peab.

Kui abielupool, kes kohtu otsusega teisele elatisraha peab andma, seda ei tee, tuleb välja võtta kohtu otsus (court order), mille esitamisel töökoht palgast vajaliku elatisraha kinni peab ja edasi saadab.

ABIELULISTE KINNISVARA

Uus seadus kaotas ära nn. „Kaasavara" õiguse, mille põhjal naisele kuulus pärast mehe surma üks kolmandik mehe kinnisvarast. See „kaasavara" õigus on nüüd asendatud uue seadusega, kus kummalgi abielupoolel on samasugune õigus ühise kodu peale.

Mõlemail abielupoolel on võimalik kohtus nõuda omandiõigust nii kodu kui selle sisustuse peale (olgu siis tegu oma maja või üürikorteri või üüritud majaga). Kuid enne kui kohus oma otsuse langetab, peab tõendatud olema, et elatisraha üksi ei ole piisav.

Kumbki abielupool ei tohi nende ühist kodu ilma teise kirjaliku nõusolekuta müüa. Sellega on perekonnale tagatud peavari. Kui aga on võimatu saada ühe abielupoole nõusolekut kodu müümiseks sellepärast, et see abielupool keeldub pahatahtlikult oma nõusolekut andmast, on vaimselt ebakompetentne või ei ole teada ta asukoht, on kohtul õigus lubada müüki sooritada ilma selle abielupoole nõusolekuta.

ABIELULEPINGUD

Väga paljud teevad abielulepingu, kus on määritletud mõlemite poolte kohustused ja õigused, olgu siis tegemist laste kasvatamisega, õigusega kinnsvara ja muude varanduste peale abielu kestes või kui üks abielupool sureb või kui abielu lahutatakse. Kohtule jääb aga siiski õigus seda abielulepingut tarbekorral muuta kui ilmneb, et lepingu tegemisel üks pool on petlikke andmeid esitanud või teist poolt sundinud lepingule alla kirjutama või kui see leping on kahjulik lastele ega võimalda küllaldast elatisraha.

Vabaabielude puhul on samuti võimalik teha abielulepingut, mis sisuliselt vastab tavalisele abielulepingule ja absoluutselt seaduslik.

Abieluleping ei saa aga kunagi ühte abielupoolt sundida ühisest kodust lahkuma ega anna ühele partnerile õigust selle müümiseks.

Abielulepingud tuleb alla kirjutada vähemalt ühe tunnistaja juuresolekul.

LASTESEADUSE REFORM

Uus Lasteseaduse Reform elimineerib vallaslapse illegitiimsuse. Kõikidel lastel on nüüd samasugused õigused, ükskõik kas nad on sündinud abielus või väljaspool abielu.

Uue seaduse järele on võimalik nõutada kohtulikku tunnistust, et teatud laps on teatud isiku oma kui niisuguse dokumendi järele peaks mõne arusaamatuse puhul vajadus tekkima.

ABIELUSEADUS

Uue abieluseaduse põhjal vajavad 16. ja 17. aastased noored abiellumiseks vanemate luba. Abiellumine nooremalt kui 16. a. ei ole lubatud.

Mitte-kiriklikke laulatusi tohivad läbi viia kohtunikud või rahukohtunikud.

PÄRANDIÕIGUSE SEADUSTE REFORM

Pärandiõiguste seaduste reform kaitseb järelejäänud abielupoole ja perekonna õigusi ühe abielupoole surma puhul.

Kui isik sureb ilma testamendita, pärandab järelejäänud abielupool 75,000 dollarit päranditombust ja ülejäänud päranditombust teatud osa.

Kui isik jätab järele testamendi, siis pärandavad kõik perekonnaliikmed vastavalt testamendi ettekirjutistele. Kui nad aga leiavad, et pärandi jagamine testamendi alusel on ebaõiglane ja nad peaksid suurema osa päranditombust omale saama, siis võib kohtusse minna ja nõuda õiglasemat päranditombu jagamist. See õigus on aga ainult järelejäänud abielupoolel, lastel ja kadunu õdedel-vendadel sel juhul kui kadunu neid majanduslikult aitas või oli seaduslikult ühel või teisel põhjusel nende ülalpidaja.

Uue seaduse ärakirju ja voldikuid, kus uus seadus leiab detailsemat käsitlemist, võib saada järgmisel aadressil: Communications Office, Ministry of the Atoorney General, 18th Floor, 18 King St. East, Toronto M5C 1C5 või Publication Centre, 5th Floor 880 Bay Street, Toronto M7A 1N8.

NÕUTI . . .

(Algus esiküljel)

Liitunud Rahvaste Organisatsioon sekkuks V. Petkuse jt. kasuks.

Juudi Kongressi esindaja ütles, et Kongress nõuab, P. E. Trudeau valitsuse, parlamendi ja kõikide parlamendi liikmete ja senaatorite kohus on astuda välja V. Petkuse ja teiste kasuks. Leedulased, ukrainlased ja teised rahvad peavad koos juutidega astuma välja terrori vastu, mida Moskva valitsus avaldab oma kodanikele.

Kõige ägedama kõne pidas

Ukraina liidu esimees Jüri Simpko,

kes märkis, et Helsingi kokkulepe oli ainult lõks, et mängida ilmsüütuid inimesi KGB kätesse. Helsingi leppe allakirjutajad on süüdi selles, et Victoras Petkus, A. Scharanski, A. Ginzburg jt. saadeti surmalaagritesse, kust pole eluga pääseinist. Argentiinast võtab Kanada valitsus vastu rohkem, kui 1000 kommunisti ja asetab nad juhtivatele kohtadele. Kuid kommunistliku maade poliitilistele põgenikele ei anta asüüli. Kanada valitsusel on kahesugused mõõdupuud ja soositakse ainult marksiste.

Ontario parlamendiliige Larry Grossman oma pikemas sõnavõtus kirjeldas kommunistlikku terrorit N. Liidus. Ta ütles, et meie kohus on teha kõik, mis võimalik, et Leedu, Läti ja Eesti saaks vabaks.

Kui on mägnus inimõigused, siis ei tohi diplomaatilised viisakuse reeglid takistada ja siduda meie käsi. Meie ei tohi jalutada vaikselt Kanadas ringi, kui sajad tuhanded vaevlevad. N. Liidu vanglates.

Protestimiiting lõppes leedu vaiguliku palvusega. Peale selle liikus mustade leinalippudega rongkäik vana raekoja ees oleva langenud sõdurite mälestussamba ette, kus toimus lühike leinateenistus leedu keeles.

Esto Mutual Fund Ltd.

21. juulil aktsia hind $6.79

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

Brezhnevi asetäitja surі

Moskvas suri N. Liidu president L. Brezhnevi kolmas asetäitja, 60. aastane Feodor Kulikov. Ta oli poliitbüroo liige ja tema juhtida oli N. Liidu põllumajandus. F. Kulikovi peeti üheks teravamaks L. Brezhnevi kriitikuks. L. Brezhnevi pooldajad kritiseerisid jälle F. Kulikovi põllumajandust, mis ei suuda toita vene masse. Kõige viimati tehti korraldus leivapätside vähendamiseks ja määrati range karistus leivakoortega loomade toitmise eest. F. Kulikovi matustel viibis juhtivaid poliitbüroo liikmeid, kuid nende hulgas ei olnud L. Brezhnevi.

Kaks . . .

(Algus esiküljel)

toimetamise eest. 10-aastaks sunnitööle ühes 3-aastaks asumisele saatmisega. Vabanes 1966. Viimastel aastatel on Niklust KGB poolt tagakiusatuna mitmel korral vahistatud. Kuulati seoses Petkuse arreteerimisega KGB poolt üle augustis 1977 Tartus ja Tallinnas ning jaanuaris 1978 Vilniuses. Niklusele on korduvalt keelatud andmast väljasõidu luba sugulaste külastamiseks Rootsis. Viimane äraütlemine toimus juuli alguses.

Enn Tarto, 40 aasta vanune insener, inimõiguste aktivist, mõisteti 1962 „Eesti Rahvuslaste Liidu" nimelisest noorte organisatsioonist osavõtmise pärast 5½-aastaks sunnitööle. Vabanes 1960-aastate teisel poolel. Kuulati ühenduses Petkuse protsessi ettevalmistamisega KGB poolt üle k.a. jaanuaris Tartus ja veebruaris Vilniuses.

Nagu selgub protsessieelseist ülekuulamistest, on lätlane Ints Calitis, ka endine poliitvang, segatud Petkuse protsessi peamiselt ühe lõunasöögi pärast augustis 1976. See toimus Calitise korteris Riias ja sellest võtsid osa eestlastest Mart Niklus ja Enn Tarto, lätlastest peale korteriomaniku Calitise veel Viktor Kalninsh (pääses juunis Riiast Viini), Ivars Zhukovskis ja Juris Ziemelis ning leedulastest Viktoras Petkus. Kokkusaamisel olevat arutatud Balti vabariikide rahvusolukorda. Kohus kuulutas otsuse kolmandal päeval — Viktoras Petkus mõisteti 10-aastaks vangi.

USA astronaut Tallinnas

Kodumaalt saabunud teadete põhjal olevat juuni kuus külastanud Tallinna ja kõnelenud Oleviste kirikus, USA astronaut James Irvin koos abikaasaga. Teatavasti sai astronaut Irvin kuulsaks oma 1971. a. sooritatud Apollo 15 lennuga, mille raamides ta esimese inimesena maailmas, kasutas kuu peal autotaolist sõidukit. Pärast oma ajaloolist kuu „autosõitu", on Irvin ennast pühendanud maailmaruumi lendude populariseerimise kõrval evangelisatsiooni tööle. Ta on kirjutanud raamatu oma usklikukssaamisest, palvevastustest kuu peal ja Jumala kutsest oma elus. Ka reisib ta ringi ja jagab oma elamusi astronaudina ja usklikuna. Eesti jõudis James Irvin pärast lühemaid peatusi Rootsis ja Soomes, kus ta ka kirikutes kõneles. Oleviste kirikus, mis on praegu Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduse kasutuses, võeti astronauti kui kaasbaptisti lugupidamise ning armastusega vastu. Ei ole kuulda olnud, kas Irvinil oli Eestis ning Venemaal kokkupuuteid ka Noukogude kosmonautide ning ametkandjatega.

Kanada laenab miljardi Panamale

Panama pahempoolne president Omar Torrijos teatas, et ta on saanud kirja Kanada peaminister P. E. Trudeault, kus kinnitatakse, et Kanada laenab odava protsendiga Panamale 1 miljard dollarit, mille eest ostetakse Kanada masinaid Cerro Colorado vasekaevanduse jaoks. Kuid peaministri kantselei eitas kirja saatmist.

Hispaania terroristid tapsid kindrali

Terroristid mõrvasid Madridi tänaval brigaadikindrali Juan S. Ramosi ja tema kolonelist saatja. Mõrva sooritajateks peetakse Hispaania kommuniste, kes on viimasel ajal väga aktiivsed. Peaminister A. Suarez ütles, et see mõrv võib põhjustada seda, et sõjavägi on sunnitud võimu võtma oma kätte.

Saksa terrorist tabati USA Kanada piiril

USA piiripatrull tabas Albany lähistel Saksa terroristide grupi Baader Meinhof liikme Kristina Bersteri, kes omab Pärsia passi. Kolm tema kaaslast saadeti eksikombel piiripolitsei poolt Kanadasse tagasi. Nüüd peetakse kolmele terroristile jahti nii Kanadas, kui ka USA-s Kõik kolm on tagaotsitavad Lääne Saksamaal.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

August Nõmmik

IKESTATUD RAHVAD KOMMUNISMI-VASTASES VÕITLUSES

2.

Stefan Troyanski on arvamisel, et Ida- ja Lääne vahelises võitluses on otsustavaks teguriks ikestatud rahvaste vääramatu tahe vabaneda kommunistlikust diktatuurist. Selle tahte tugevusest ja toetamisest lääne demokraatlike riikide poolt oleneb, kas tulevikus valitseb maailmas kommunistlik diktatuur või demokraatlik kord. Ta ei kahtle selles, et võitjaks jääb demokraatlik kord ja kommunistlik diktatuur likvideeritakse allasurutud rahvaste ühendatud ülestõusus. Ta loetleb mitmeid põhjusi, miks ikestatud rahvaste ülestõus on paratamatu ja peab kõige domineerivamaks nende seas allaheidetud rahvaste vaimse vabaduse aheldamist, mida väljaspool elavatel inimestel on raske mõista ja arvestada. „Combined will of the masses has an unconquerable potential and able to unleash a hurricane which will sweep away the agonising communist might" kirjutab S. Troyanski oma, ikestatud rahvaste olukorra analüüsis „The missing Triad".

Vabadusvõitlejate arvu suurenemine ja nende aktiivsuse laienemine kommunistlikus blokis ei jäta temale kahtlust, et hurrikaan ikestatud rahvaste ülestõusu näol võib juba lähemas tulevikus käia üle kommunistliku bloki ja pühkida ära seal pankroteerunud ühiskondliku korra. Seda peaks arvestama rahvad läänes ja idas ning olema ettevalmistatud, et hurrikaanile ei järgneks kaos vaid plaanikindel ülesehitav töö varemetel, mis kommunismi poolt on maha jäetud.

Ikestatud rahvaste ülestõusu võrdlemine hurrikaaniga on piltlik. See tekib ja kujuneb tormiks teatud tingimuste juures. Sama on kehtiv rahvamasside ülestõusu juures. Ilma vastava ettevalmistuseta, isegi kui eeltingimused on olemas, ikestatud rahvaste massid kommunistlikus blokis ei moodusta enesest vajalise kiirusega dünaamilist jõudu või liikumist, mis võiks likvideerida kommunistliku korra. Ilma toetuseta läänest ja ilma vastava ettevalmistuseta võivad tekkida seal veel mitmed kohalikud ülestõusud, mis veriselt maha surutakse enne kui üldine ülestõus aset leiab. Asjatute ohvrite vältimiseks ülestõusu kommunistlikus blokis tuleb hoolikalt kavandada ja ulatuslikult ette valmistada. Peamiseks eesmärgiks on selgitada milline geo-poliitiline struktuur ja majanduslik süsteem võiks asendada kommunistliku korra ja millisesse vahekorda need rahvad võiks astuda näiteks Euroopa Ühisturuga. Kõige selle kava väljatöötamisel, nagu Aleksander Solzhenitsõn on mitmel korral väljendanud, on suur ülesanne täita ikestatud rahvaste immigrantidel lääne demokraatlikes riikides. Nendel tuleks aktusekõnede pateetiliste väljenduste juurest minna konkreetsete lahenduste leidmis ja töökavade juurde, eriliste eriteadlaste kaasabil. Tuleb kujundada pilt sellest, milliseks võiks kujuneda rahvaste elu Ida-Euroopas pärast kommunistliku diktatuuri likvideerimist.

Kommunistlik diktatuur ja eriti N. Liit püsivad kindlaina nii kaua kui suudetakse ära hoida ikestatud rahvaste ülestõus. Moskva teeb kõik selle ärahoidmiseks ja püüab nõrgendada demokraatlikke riike läänes, nende ühiskondliku korra ja moraalsete aluste lammutamise abil, et nendelt ikestatud rahvad ei võiks saada abi ega suudaks vastupanu avaldada kommunistliku korra levitamisele kogu maailmas.

Võitlust rahvusvahelise kommunismi subversiivse tegevuse vastu S. Troyanski peab niivõrd oluliseks, et nimetab seda lääne demokraatlike riikide teiseks frondiks. Euroopas NATO vägede poolt kujundatud kommunismivastase kaitsevööndi kõrval. Kommunismivastases võitluses lääne demokraatlikud riigid peavad kokku hoidma ja jääma seesmiselt tugevaks, et kommunismi edasitungi teisel frondil tõkestada.

Kolmanda ning otsustava frondi kommunismivastases võitluses moodustavad ikestatud rahvad oma tohutu arvuga ja valmisolekuga spontaanseks ülestõusuks. Selle ülestõusu edust või ebaedust ei olene üksi ikestatud rahvaste edaspidine saatus vaid kogu inimkonna edaspidine elu ja olu. Selle ülestõusu korral lääne demokraatlikud riigid ei peaks mitte jääma passiivseteks pealtvaatajateks, vaid aitama kaasa, et ülestõus kiiresti oma eesmärgi saavutaks. Juba ette, vastavad teadlased läänes peaks selgitama milliseks võiks kujuneda geo-poliitiline olukord Ida-Euroopas pärast kommunistlikku diktatuuri kukutamist ja levitama neid vaateid kommunistliku bloki rahvaste seas. Ida-Euroopa uus geo-poliitiline struktuur ja majanduslik süsteem tuleb selgitada sealsetele rahvastele samal viisil kui viidi sinna ja selgitati Karl Marxi õpetust kommunistlikust korrast. Tulemuseks on kindlasti kommunistliku diktatuuri likvideerimine totaalses ülestõusus.

IKESTATUD RAHVASTE ÜLESTÕUS

S. Troyanski arvestab, et kommunistliku diktatuuri haardes, kommunistliku bloki piirides on 400 miljonit, kaasaarvatud moskoviidid või suurvenelased. Üldise ülestõusu korral ka nemad tõenäoliselt võtavad osa kommunistliku korra kukutamisest, kuid kindlasti mitte ei poolda „Jagamata Venemaa" tükeldamist. Selle ärahoidmiseks moskoviidid tõenäoliselt teevad kõik, et N. Liidu praegused piirid jääks endisteks. Nende piiride kaitseks nad tõenäoliselt on valmis alustama sõda, nagu toimus see 60 aastat tagasi, pärast Oktoobri revolutsiooni. Seda võimalust tuleb arvestada ikestatud rahvaste totaalse ülestõusu ettevalmistamisel. Ikestatud rahvaiks arvatakse neid, kes elavad lääne- ja lõunapool moskoviitide keelepiiri. Viimane, kui suurrahvas on suuteline ise korraldama oma elu vastavalt uuele korrale.

S. Troyanski ei maini otseselt kust ja kelle poolt peaks tulema algatus ikestatud rahvaste üldiseks ülestõusuks. Ta mainib üldsõnaliselt, et „the mightiest" peaks ikestatud rahvaid ülestõusule juhtima. Võib arvata, et sellega on mõeldud 50 miljonilisele ukraina rahvale ja tema soodsale geograafilisele asendile ikestatud rahvaste seas. Seda näib kartvat ka „uus eliit" Moskvas, nagu väitis hiljuti ühel konverentsil dr. Theresa Rakovska-Harmston. Ta mainis, et ukraina on ainukene rahvas N. Liidus, kelle soove keskvalitsus arvestab ja ukrainlased on ainukesed, keda nimetatakse kõrgematele kohtadele valitsuses ja parteis. Moskva püüdeks on sellega ära hoida, et Ukraina ülestõusu kommunistliku korra vastu ei alusta ja koos sellega hoiab ära kogu ikestatud rahvaste ülestõusu. Kas see soosing töötab on eriküsimus, sest ukraina noorus on viimasel ajal väga aktiivseks ning rahvuslikuks muutunud isikuvabaduste ja inimõiguste nõudmisel. Vastavalt sellele S. Troyanski näib omavat arvamist, et ukrainlased saavad olema juhtiv rahvas ülestõusus kommunistliku diktatuuri kukutamisel ja ülestõus Ukrainas on tunglaks teistele rahvastele, et aeg kommunistlikust diktatuurist vabanemiseks on saabunud.

PRIORITEEDID

Et ikestatud rahvaste ülestõus võiks teostuda ettearvestuste kohaselt ja eeltingimused selleks oleks loodud, Ida-Euroopa päritoluga rahvusgrupid vabas maailmas peaks muutuma senisest palju aktiivsemaks, jälgima ikestatud rahvaste elu ja nendele kommunistliku diktatuuri poolt avaldatavat survet. Neil tuleks registreerida kõik inimõiguste ja isikuvabaduste rikkumised ja tuua vaba maailma avalikkuse, LRO foorumi ja oma asukohamaa valitsuste ette. Selleks kasutada raudeesriide taguseid maid külastanud isikutelt saadud informatsiooni, või sealt läände tulnud isikute poolt antud seletusi ja salaja väljasaadetud dokumentaalseid tõendeid. Kogutud andmeid avaldada vaba maailma ajakirjanduses, saata memorandumite näol oma asukohamaa valitsusele, LRO sekretariaadile ja eri organisatsioonidele, kes tegelevad ikestatud rahvaste inimõiguste ja vabaduste taastamisega. Samal ajal kõike seda tuleb levitada võimalike sidevahenditega ja teiste kontaktide kaudu Ida-Euroopa rahvaste seas, et nemad oleks teadlikud sellest, kuidas lääs nende vabadusvõitlusesse suhtub ja sellele kaasa aitab.

Teiseks tuleks astuda konkreetseid samme selleks, et selgitada milliseks võiks ja peaks kujunema geo-poliitiline olukord ja majanduslik süsteem kommunistliku diktatuuri alt vabanenud rahvaste ruumis. Neid küsimusi tuleks lasta uurida vastavatel eriteadlastel ja selleks hankida nendele toetusraha olemasolevatest fondidest või koguda eraalgatuslike korjanduste kaudu. Põhiliseks probleemiks võib saada küsimus, kas kommunistliku diktatuuri alt vabanenud rahvastele on soodsam taotleda koostööd teiste rahvastega Euroopa Ühisturu raamides või eraldi, Ida-Euroopa riikide liidus. Enne kommunistliku diktatuuri likvideerimist ikestatud rahvastel peaks olema selge ettekujutus sellest kuhu nad suunduvad pärast õnnestunud ülestõusu ja mida nad taotlevad, sellest teadmisest oleneb entusiasm millega elatakse ülestõusule kaasa.

Vabadusvõitlejad kommunistlikus blokis taotlevad praeguses staadiumis oma rahvastele inimõigusi ja vabadusi, mis peaks olema nendele kindlustatud põhiseaduse alusel. Nad on selleks legaalselt õigustatud ja nende karistamine nõukougde kohtu poolt on seaduste vastane. Vabadusvõitlejate seadusevastane karistamine tuleb eriti esile tõsta ja vastavate organisatsioonide kaudu nõuda nende vabastamist või uut kohtulikku menetlust, õigusteadlaste juuresolekul vabast maailmast. Vabal maailmal tuleb end organiseerida nende vabadusvõitlejate toetamiseks ja nende elu-olu parandamiseks.

Lõpuks tuleb vaba maailma veenda selles, et kommunism ei ole muutnud oma taktikat ja eesmärki ja selle saavutamiseks relvastab end pidevalt ning õõnestab demokraatlike riikide ühiskondliku korra aluseid. Ainukene tee pääsemiseks võidujooksust relvastuse alal ja pöördumiseks õigusliku riigikorra juurde on kommunistliku diktatuuri likvideerimise kaudu. Rahulik ko-eksistents kommunistliku korraga ei ole mõeldav ja ikestatud rahvaste ülestõusu korral lääne demokraatlikud riigid ei peaks enam jäämа passiivseteks pealtvaatajateks, nagu Ungari ülestõusu korral.

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

Nüüd kus N. Liit ja Varssavi pakti riikide sõjalised jõud ületavad mitmekordselt NATO sõjalised jõud Euroopas ja N. Liidul on ehitamisel 2 korda niipalju sõjalaevu kui Ühendriikidel ja Inglismaal kokku, lääs näib tulevat arusaamisele, et kommunismiga rahulik kooselu ei ole võimalik ja kommunismi laiutamisele tuleb panna piir, olgu see Euroopas, Aasias, Aafrikas või mujal. Senegali president Leopold S. Senghori sõnade kohaselt see on teostatav praegu väheste ohvritega. Hiljem see võib nõuda tohutuid vereohvreid. Kõigest sellest hoidumiseks lääs peaks pöörama erilise tähelepanu ikestatud rahvaste vabanemise püüdlustele ja toetama seda kõigiti, et nende poolt moodustatav kolmas front, nagu S. Troyanski mainib, kujuneks tugevaks, pidurdaks kommunismi ambitsioonid ja lõpuks likvideeriks selle kui pankroteerunud ühiskondliku korra.

August Nõmmik

Eesti Naisüliõpilaste Seltsi liikmed pidasid Suvepäeva Laine Panti suvilas, pühapäeval, 16. juulil. Pildil osa osavõtjaid. Ees: H. Tomband ja „korravalvur" Sammi. Istuvad: L. Pant, P. Truuvert, H. Kurm, K. Viinamäe, J. MacRae, A. Luik, A. Asor. Seisavad: A. Luik, A. Salurand, S. Raudsepp, J. Anton, pr. Prii, H. Haamer, J. Anton, E. Martens ja A. Tomband.

Foto — O. Haamer

Ontario

Erikomisjon tervishoiu finantseerimiseks ja kuludeks

Tervishoiu kulude analüüsimiseks ja tervishoiu finantseerimisel teiste meetodite leidmiseks on moodustatud parlamendi erikomisjon. Asjast huvitatud üksikisikud, grupid ja organisatsioonid saavad täpsed tingimused oma soovide esitamiseks komisjoni ametnikult ja peavad kirjalikud ettepanekud esitama temale 27. juuliks, 1978. Nõudmsed suuliste ettepanekute esitamiseks tuleb esitada komisjoni ametnikule, kes need annab edasi komisjonile. Kavatsuste kohaselt kuulatakse suulised ettepanekud ära ajavahemikul esmaspäevast 31. juulist 1978 kuni teisipäevani 22. augustini 1978 ja esitatakse soovi korral komisjonile revideerimiseks.

Robert G. Elgie, MPP, MD
Chairman

Mr. Douglas Arnott,
Clerk of the Committee,
Room 110,
Legislative Building,
Queen's Park, Toronto,
M7A 1A2.
(416-965-1406)

„PARASIITIDE SEADUS" N. LIIDUS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Nõukogude rezhiimikriitik Kronid Ljubarski kirjeldab Frankfurdis tegutseva inimõiguste seltsi häälekandja „Menschenrechte" veergudel pealkirja all „Kahesuguste seaduste praktika N. Liidus" järgmist:

„Meie võitlus inimõiguste eest N. Liidus on samaaegselt võitlus teie õiguste eest Euroopas. See võitlus peaks juba nüüd aset leidma niikaua kui Euroopas veel inimõigusi on. Võitlus inimõiguste eest N. Liidus on samaaegselt teile hoiatuseks ja näiteks, mis võib juhtuda kui ei pidurdata õigeaegselt totalitarismi edasimarssi.

Aga nüüd tahaksin piirduda elutingimuste kirjeldamisega N. Liidus, mis leiavad vähe valgustamist Euroopa avalikkuses.

Nõukogude Liidus on hulk piirkondi, kus endised poliitvangid ei tohi endile elukohta võtta. Need on Moskva, Leningrad, kõik suurlinnad, kõik liiduvabariikide pealinnad, samuti autonoomsete vabariikide pealinnad. Peale selle veel need paigad, kus endised poliitvangid võiksid kokku puutuda lääne ajakirjanikega.

Kahesuguste seaduste praktika on N. Liidu huvitavaid veidrusi. Esiteks on olemas avalikke seadusi, mida võib hiljem avalikkuse foorumil tsiteerida. Teiseks on avaldamata seadusi teenistuse vajaduseks, mis seisavad aga kõrgemal kui avaldatud seadused.

Päris konkreetselt on olemas hulk poliitvange, kes kandnud karistuse, kuid ei tohi asuda elama oma perekondade juurde Moskvas ning on sunnitud elama, nii nagu meie seda ütleme, endiste poliitvangide reservaatides. Kui poliitvangid on kandnud oma karistuse, ei saa nad enam oma õpitud elukutset harrastada. Neil pole kunagi võimalust saada ühiskonnale kasulikeks liikmeiks. Endised poliitvangid peavad töötama hoolimata õpitud elukutsest ka kojameeste, aednike või laotöölistena, et elada ja oma perekondi toita. Nad peavad eluajaks loobuma õpitud elukutsest, kuna neil on olnud julgust oma veendumusi avalikult väljendada. Nii näiteks töötab üks jurist kütjana, ajaloolane lukusepana ja helikunstnik laotöölisena. Väga sageli esineb ka näiteid, kus endine poliitvang ei saa kusagilt töökohta, et ennast ja perekonda toita. Kui meie siin läänes loeme nn. elukutsekeeldudest, siis mõistame selle all, et vastavad isikud on kaotanud kas õigusega või õigustamatult võimaluse harrastada õpitud elukutset. Aga meie teame, et läänes leiab inimene alati muu töökoha, mis pole seotud riigiteenistusega. Selles seisab vahe võrreldes totalitaarse rezhiimiga, sest totalitaarses riigis kuuluvad töökohad riigile.

Üks teine näide. N. Liidus kehtib üks avaldamata seadus nn. „parasiitide seadus". Vastavalt sellele kirjutamata seadusele võidakse iga isik, kes riigi heaks ei tööta, igal ajal vahistada või asumisele saata. Ja see ongi just selle riigikorra preverssus. Esiteks ei lubata inimesel töötada ja teiseks saab ta veel selle eest karistada. Üks selle perverssuse ohvreid on Peter Vins, Helsingi-grupi liikmeid Ukrainas, vahistatud mõni aeg tagasi. Endiste poliitvangide elu teeb veel talumatuks asjaolu, et teda jälitatakse pärast vabakslaskmist kogu aja politsei poolt. Olen ise elanud politsei valve all ning see tähendab järgmist: politsei arvab olevat omal õiguse iga päev, ma võiksin veel täpsemalt öelda, iga ööl su korterisse tulla, kõiki ruume läbi otsida ja kõigi korteris viibivate pabereid kontrollida. Kell kaks või kolm öösel tulevad politseinikud, ajavad sind ja su naise voodist välja ning kontrollivad isikut tõendavaid dokumente. Kui juhuslikel külalistel ei juhtu passi kaasas olema, viiakse nad politseijaoskonda. Isikuid, kes lävivad endiste poliitvangidega, võidakse igal ajal tänaval kinni pidada ja läbi otsida. Ka teostatakse nende majades naeruväärseil põhjusil läbiotsimisi, et leida ettekäändeid vahistamiseks. Viimasel ajal on moeks kujunenud, et endised poliitvangid mingil tühisel põhjusel uuesti vahistatakse.

Pärast teatud aega elamist endiste poliitvangide reservaadis, pöördusin kirjalikult mõningate ülemnõukogu liikmete poole küsimusega, et mida ütleb üks ülemnõukogu liige selle kohta, kui inimese elementaarseid põhiõigusi pidevalt rikutakse. Viiekümnest ülemnõukogu liikmest vastasid ainult kaks mu kirjadele.

Hiljuti ütles Brezhnev, et ainult see on moraalne, mis teenib tööliskonna (?) ja revolutsiooni huvisid. Kui teie siin läänes räägite olukorrast N. Liidus ning tahate seda võrrelda olukorraga läänes, siis ärge unustage mõlema süsteemi põhilisi erinevusi. Palun ärge unustage ka seda, et ametlikult vabastatud poliitvangid jäävad ka pärast seda vangideks, kes vajavad pidevalt teie abi."

-kk

Vene dissidendid läänemaailmas ohutud

Ka Solzhenitsõn muudab kurssi? — küsis üks lugeja „Meie Elus" nr. 27 seoses tema Harvardi ülikoolis peetud kõnega. „Meie Posti" toimetus on sellele küsimusele leidnud alljärgneva vastuse:

Arvatavasti on Solzhenitsõni juures tegemist sama nähega, nagu see on ilmsiks tulnud ka teiste n.n. disidentide juures. Nende isikute ettekujutused lääne maailma valmisolekust aidata vene rahvast vabaneda omast ikkest pole adekvaatsed tegelikkusega. Läänemaailm näeks heameelega, et kommunism Venemaal kaoks, kuid ise ta ei kavatse selleks midagi ette võtta. See on ka põhjuseks miks N. Liit saadab maalt välja omad dissidendid — teisitimõtlejad. Läänemaailmas on nad maksvale korrale N. Liidus hädaohutud.

Lätlane Rootsist vahistati Tallinnas

Tallinnas kadunuks jäänud lätlase Laimons Niedra kohta, millest sõnumi tõime varem, on nüüd EPL kuulnud, et ta vahistati hotellis ja viidi Riiga. Laimons Niedra oli 50-aastane Rootsi kodanik ja elukutselt insener.

Rootsist viieks päevaks Eestisse sõitnud reisigrupp pöördus tagasi 12. juunil ilma Niedra'ta.

Tallinna oli Laimons Niedrele Riiast vastu tulnud ema kokkuleppe kohaselt. Nähtavasti olid Nõukogude ametivõimud kirjavahetuse kontrollist ja telefonikõnedest Niedre tulekust teadlikud. On teadmata, kas ema pojaga üldse kokku sai. Igal juhul viidi ametivõimude poolt hotellist ära ka külalise pagas.

Reisigrupp oli saabumisel Tallinna sadamasse põhjalikult läbi otsitud umbes kolmekümne mundrikandja tsiviilriietes ametniku poolt.

Niedret loevad Nõukogude võimud, nagu kõiki rootsi kodakondsust omandanud baltlasi, samal ajal ka Nõukogude kodanikeks.

Urve Karuks luges oma luuletusi Tallinnas

Okupatsioonivõimude väljaande „Kodumaa" teatel on Urve Karuks koos abikaasaga Torontost taas viibinud Tallinnas ja tutvustanud oma loomingut Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu kirjandusõhtul. See ühing on teatavasti üks KGB katteorganisatsioone. Kohal oli olnud Eesti NSV rahvakirjanikud Debora Vaarandi ja Aadu Hint, kirjanikud Minni Nurme, Ellem Niit, Jaan Kross, Viiu Härm, Paul Erik Rummo, Enn Vetemaa, Juhan Viiding ja teised kirjanikud ja kirjandushuvilised.

MASSMÕRVAD RODEESIAS

Mustad sissid, kes on vastu peaminister Ian Smithi ja kohalikkude mustade vahel toimunud kokkuleppele, sooritasid järjekordselt kohutava massmõrva. Seekord mõrvati Zwimba piirkonnas ühes külas 17 inimest, arvatud kaasa kolm sülelast.

Ühe suguharu liikmed piirati sisse, suleti oma hüttidesse ja tulistati surnuks, kuna pärast seda küla põletati maani maha. Rodeesia sõjavägede peakorter märkis, et kuritegu toimus piirkonnas kuhu on sisseimbunud rohkesti Rodeesia nn. Patriootlik Front terroriste, kes teotsevad Moskva relvadega mustade juhi Joshua Nkomo juhtimisel, keda toetab nii Moskva, kui ka Briti Bonni Saksamaa ja USA ning Kanada.

SURVEABINÕUD N. Liidule

Ainult USA president J. Carter on teatanud, et USA keelustab esialgul surveabinõudena Moskva ebainimliku kohtupidamise pärast mõned tähtsad tooted. Keelatud kaupade nimekirja pannakse üks raalide süsteem ja õlipuuride tootmise tööstus. Nõuti ka nisumüügi peatamist, olümpiamängude boikoteerimist, kuid esialgul neist ei räägita. President J. Carter on raskes olukorras, sest 25 USA suurettevõtet on Moskvasse ehitanud tohutu suure Kaubanduskeskuse ja nende ettevõtete bürood ootavad suure kaubavahetuse lahtiminekut, mis võibolla kunagi ei teostu. Teised maailma riigid, eriti Lääne Saksamaa ja Jaapan ootavad USA kitserdusi, sest selle tõttu nende eksport N. Liitu suureneb.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostiliša Kanadas: 1 a. $13.50, 6. k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

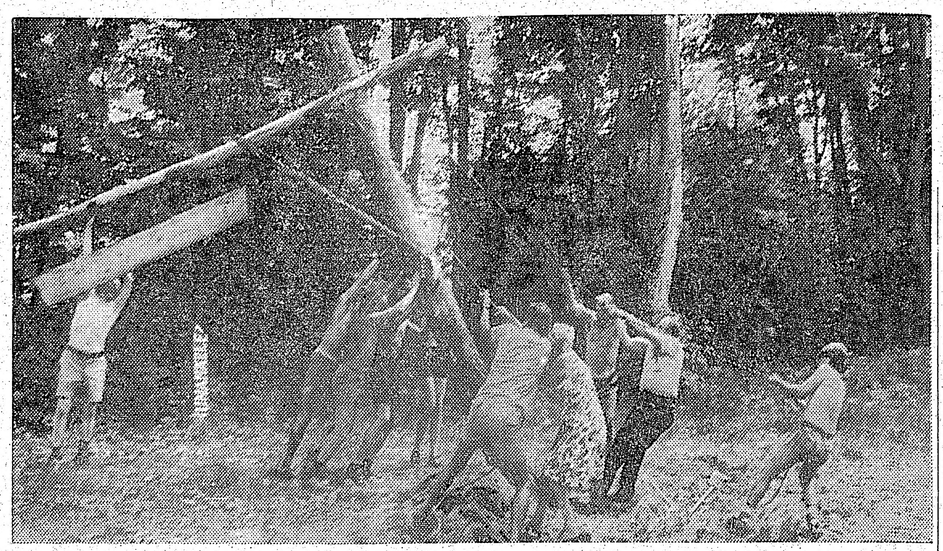

Killamängude „Talgud" laupäevai ,22. juulil, Moonstone'i suusamäel. „Ühenduses on jõud" — ütlesid võrukesed püstitades väravaposti. Vasakult: Alfred Kelder, August Raag, August Tuvike, Rudof Lall, Tiiu Agur, Robert Kreem, Salme Vesi, Richard Vesi, Leo Puurits ja ankrumeheks Arno Agur. Foto — O. Haamer.

KILLAMÄNGUDE TALGUD ROHKEARVULISE OSAVÕTUGA

Laupäevaks, 22. juuliks olid kokku kutsutud kõikide maakondlikkude koondiste liikmed, et teha vajalikke ehitusi ja seadeldisi 29/30 juulil peetavate „Killamängude" jaoks Moonstone'i suusamäel. Juba varahommikul käis kibe töö ja askeldamine maakondadele määratud maaaladel. Ühed varasemateks kohalejõudnuist olid Hiiumaa mehed. Peatselt olid neil vajalikud tööd tehtud ja võisid nii ka esimestena koju minna. Läänemaalased.. olid esindatud.. kümnelise.. perega... Virumaa maaalal käis planeerimisetöö ja pidustustel on võimalus näha 50 laulja t Vallimäe varemete jalal. Oru lossi ja Narva kindlust. Ka ei puudu Sinimägede metsades ja Narva all langenute mälestusmärk.

Viljandimaa maaalal käis hoolas tegevus kunstilise kujundaja E. Silm'a asjatundlikul juhtimisel ja eestvedamisel. Juba kaugelt paistavad lossivaremed, järv ja muidugi ka „Viljandi Paadimees". Ei puudu ka „Seasaare". Talgutest osavõtjaid tosina ümber.

Tallinna ja Harjumaa maaalal askeldasid peamiselt noored, nii mehed kui naised ja oli rõõm näha kui osavasti noored näitsikud oskasid kasutada haamrit ja naelu.

Võrumaal ehitati „Tiganiku puutí" ja „Munamäe vaatetorni". Mootorsaed vingusid metsas ja köitega veeti metsast tüsedaid palke ehituskohale, kusjuures ka naised ei puudunud abistajate hulgast.

Kohal olid ka enamik „Killamängude" juhatuse liikmeist. Küsides esimehelt R. Kreem'ilt, missugust osavõttu loodab pidustustest, vastas ta kõhklematult: „Rohkearvuliselt!" Osavõtjaid tuleb Rootsist, lääneranikult, Montrealist, Thunder Bay'st, Sudburyst, Kingstonist jne. Suvepäevad on olnud peamiselt Toronto ühiskonna ettevõte, kuid „Killamängud" hõlmavad palju laialdasemat maaala. Kava täidavad kolm maad: Rootsi, USA ja Kanada. Maakondlikud kokkutulekud algasid juba 1956 a. kui Saarlased tegid esimese maakondliku kokkutuleku. Sellest arenes ka teiste maakondade organiseerimine. Killamängude pidustuste programm on uudne ja uue käsitlusviisiga. Senistel pidustustel vabaõhu ettekanded toimusid öösel, nüüd aga sünnivad maakondlikud ettekanded päeval ja kõik ettekanded lõpevad juba kl. 9 õ. võimaldades neile, kes pole huvitatud tantsimisest, minna koju või puhkama.

„Killamängude" juhatusel on kavatsus anda välja album, mis annaks läbilõikelise kokkuvõtte pidustustest. Pidustuste fotograafid püüavad muidugi jäädvustada plaadile niipalju sündmusi ja tegevust, kui võimalik, kuid oleks soovitav ja tervitatav, kui kõik fotomehed peaksid seda sihti silmas.

Kivioja telklaager augustis

Toronto baptisti koguduse poolt korraldatav vaimulik telklaager toimub käesoleval suvel Kiviojal, 5.—7. aug. Eelseisva laagri motoks on Kirjasõna „Kes tahab, et kõik", mille raamides tulevad vaatluse alla Jumala tahe ja selle leidmine rahva ning indiviidi elus. Lektorite ning kõnelejatena teenivad E. Mänd — A. Kalmus Amherstist, L. Heinmets ning I. Kaevats New Yorgist, K. Vaikla Montrealist ja E. Toompuu Guelphist. Ettekanded ja vestlused toimuvad laup. ning esmasp. kl. 9.15, 10.15 ja 14.00. Lõkkeõhtud algavad nii laup, kui ka pühap. kl. 20.15. Pühapäeval on kaks jumalateenistust, kl. 11.00 ja 16.00. Teenistusi ja lõkkeõhtuid kaunistavad ja sisustavad laulu- ning muusikaettekanded ja tunnistused. Lastele ja noortele on korraldatud vabaõhutegevus. Toitlustamist organiseerib koguduse naisring. Laagri üritused on avatud kõikidele asjasthuvitatutele. Kaaseestlased on lahkelt kutsutud!

Pensionäride suvepidu Mäeotsal

15. juulil korraldasid Vancouveri pensionärid Mäeotsal „Lõbusa laupäeva õhtu". Juba keskpäeval kogunesid esimesed külalised, suurem hulk tuli selleks varutud autobussiga ja üksikuid veel hilja õhtul.

Ilmastik oli suurepäraline, tuju kõigil hea ja pensionärid võivad jällegi ühe kordaläinud ürituse oma arvele, kirjutada.

Ühingu esimees hr. Raudsik tervitas kokkutulnuid ja soovis lõbusat laupäeva õhtut. Naistrio kooseisus pr. Tutti, Valgre ja Suurkask laulsid „Mimu armas kodutalu" ja Rõõmulaulu". Saatis pensionäride oma orkester hr. Valdma juhtimisel. Hiljem esitasid pr. Valgre, Suurkask, Rumma, Nurmsoo, Kalam, Kalle ja Kann n.n. „Moenäituse", kus ülalnimetatud daamid mitmesuguseid kleite ja moode demonstreerisid. Ainsa meesolevusena daamide keskel oli hr. Raudsepp, kes esines 1900. a. supeltrikoos. Oli rikkalik einelaud, baar ja loterii hulga võitudega. Kiitust vajab pensionäride oma orkester hr. Valgma juhtimisel esitades nooruseaegseid laule ja lugusid.

Erakordne Jumalateenistus Toronto Peetri kirikus

Pärast kahenädalast hoolsat ja tulemusrikast õppetööd Usuteadduslikus Instituudis 5 õppejõu ja 20 õpilase osavõtul, toimub pühapäeval 30. juulil kell 11 hommikul piiskoplik lõpujumalateenistus armulauaga Peetri kirikus. Jutlustab Instituudi juhataja assessor dr. A. Võõbus ja teenivad piiskop K. Raudsepp ja koguduse õpetaja O. Puhm. Esinevad sõnas ja muusikas Instituudi õpilased. Orelil koguduse organist Inga Korjus ja külalisorganist Instituudi õpilasperest Kalle Merilo Portlandist Ühendriikides. Laulusolistiks on Ülo Saar Sidney'st Austraalias. Laulab Instituudi õpilaskoor. Pidulik jumalateenistus algab piiskopliku protsessiooniga õppejõudude ja õpilaste osavõtul.

EKSITUS

on juhtunud „Meie Elu" eelmise numbri esikülje pildi allkirjas. Pärg asetati Eesti, mitte Leedu vabaduse eest langenute mälestussambale.

KAUNID PÄEVAD JÕEKÄÄRU NOORTERIIGIS

Möödunud nädalal algasid Jõekääru suvekodus sporditreeningud ja võistlused kuna käesolev nädal on spordinädal. Tennise paarismängu võitsid V. Lomax ja T. Grol. Tennisemängu õpetajadeks olid hr. Rannala ja hr. Lens. Laskmises omas pronks märgi I. Esken.

Tarede kaunistamisel olid silmapaistvamad suured poisid kes meistertasid akende alla lille kastid mida suured tüdrukud lilledega rikastasid. Möödunud nädal oli ka „rändamise" nädalaks. Suured poisid ja tüdrukud sooritasid jalamatka Simcoe järve äärde kuna keskmised ja väikesed poisid ja tüdrukud tegid reisi ka Simcoe järve ääres Sibbald Pointi provintsi.

Eelmise nädala laupäev kujunes suvekodule sõpruspäevaks — neile tulid külla Seedrioru noored oma juhi ja kasvatajate saatel. Saabunuid tervitasid Jõekääru noored lauluga, kingiti teineteisele mälestusesemeid. Seedrioru juhataja pr. Rist tõi Jõekääru 25. a. juubeli puhul suure laste poolt valmistatud koogi. Peale koogi andis ta veel Jõekääru juhatajale pr. Lomax'ile üle suure laste poolt valmistatud sünnipäeva kaardi millele olid alla kirjutanud Seedrioru pere. Jõekääru juhataja omalt poolt kinkis Seedriorule potti istutatud sõnajala, paludes selle istutada Seedrioru mulda, kinkis veel rippuva lillepoti hoidja jne.

Päev möödus lõbusas tegevuses, mängides võistlustes ja lauldes. Õhtusel lõkketule ääres esineti laulu ettekannetega mida G. Palu oma kitarri mänguga täiendas. Hiljem hakkas tants, mis kestis lahkumistunnini.

Möödunud nädala huvipakkuvamaks juhuks oli ka suure kilpkonna leidmine kellele ristiti nimeks „Mirt". Ka taredele kingitud lohed valmistasid lõbu ja nalja.

Pühapäev kell 3. p.l. toimus suvekodu välikirikus jumalateenistus kus jutlustas õpetaja U. Petersoo kes oli oma jutluse aluseks valinud Luuka ev. 15. p. 3—6 salmini mis räägib karjasest kes pimeduse tulles oma lambakarjast kaotas ühe lamba. Ta jätab oma lambakarja valveta ja läheb kadunud lammast otsima.

Jumalateenistusel viibisid ka endine Georgina vallavanem G. Tales ja koolibusside omanik R. Walker. Nad liikusid suvekodus ringi, imetlesid puhtust ja korda. Erilist kiitust jagati suvekodu õele pr. Roosile eeskujuliku ambulantsi eest. Lahkudes kunstnik E. Ruberg kinkis neile mälestusesemeid.

Elva Gelzins maalib „Jõekääru" nime päästerõngale. Foto — J. Säägi

KOGUJA KUTSUS LAKEWOODI

Rootsi külaliste saabudes tulime ideele, et üürime Järvemetsa skaudilaagrisse sõiduks minibussi. Mõeldud tehtud. Holiday firma buss oli 12 inimesele, korras, puhas, õhujahutuse, raadio ja mugavate istetega. Meid oli kokku 8, nii et teel olles võis kordamööda pikutada ja lugeda. Juhte kolme vahetusega. Hommikul kell 7 oli Mississaugast heatujuline start ja õhtul kell 7 olime New Jerseys, kaasa-arvatud söögi, joogi ja bensiini võtmise pausid. Hind $22 päev ja 22c klm. pealt.

Eelmiste aastate kogemustega võrreldes oli Thruwayl ja Garden State Parkwayl liiklemine hõre. Lunchi ruumid olid avatud, aga snack-baarid miskipärast suletud. Mõnedes pesuruumides isegi hall kätepühkimispaber ja üldises puhtuses tagasikäik.

Päike kuldas metsa ja maad kui hirvede rajoonis olime. Kaks kaunist looma läbisid vilja põldu, mis ei tõotanud kuigi head saaki, sest maa paistis läbi. Kurb, et kõikjal on põud. Kolmas ilus loomake oli maanteele kaotanud oma ülima — elu.

Meie saabudes oli pererahva nägu naeru täis kui vastu võeti 8 peenleiba, mida reas ja üksikult bussist suure tseremooniaga ulatasime.

☆

Esimene uudis skaudilaagrist oli et Herbert Michelson on BSA peakorteri poolt saanud skaudi veterani liikme kaardi 25 aastase tegevuse eest. Allakirjutatud skautide aupresidendi Jimmy Carter'i poolt.

☆

New Jersey raugeval õhtul unutab meid ilus linnu laul. Mõtlen, et see nüüd küll ei ole helilindilt nagu Toronto Science Centeris. Hommiku vaikuses tabab kõrv kalajärvede vee plaginat. See on pump mis paiskab vee õhku, et saada trautidele õhust lisa hapnikku. Pererahval on kolm kalajärve $4 maksab sisenemine ja New York'i kalastajad saavadki seda lõbu ilusas looduses nautida Suurtelt kaladelt on tasu vastavalt kala sordile.

Noorim meist, viie aastane Kristjan on kihku täis kalale minekuga. Ta tõmbabki esimesena ilusa naelase traudi kaldale aga mehest ei ole kala õnge otsast ära võtjat, vaid hüppab rõõmust ringi. Kalasaak jätis noore mehehakatise hinge unustamata mulje nii et ta jätkab veel ööselgi „Kala! kala!" Teatud sädemega silmanurgas jälgib ta ka oma kala söömist, aga ise ei söö.

☆

Laupäeval 8 juulil oli Lakewoodis suur päev. Kell 4 p.l. oli Koguja II laagri avapidu. Päike kõrvetab metsavahelisel tolmusel teel. Taamal sinetab ja kutsub järv. Kõik kohad, kuhu pilk libiseb on autosid täis. Kohalik politsei juhib meid ühele platsile, mis vast 1 klm. kaugusel laagrist. Väravas müüakse laagri ajalehte. Avatseremoonia eel on paaril Rootsi poisil kindlasti väga kuum ja nad otsisid järvest karastust. Sekeldusega aga tuuakse noormehed juhtide poolt ära, sest nad ei viitsinud telki trikoode järgi minna. Minu arvates oleks poisid võinud vaikselt oma suplemise ära teha. Aga näe üks erinev mälestus koju viia meheks saades meenutada.

☆

Unustamata ilus noorte paraad algas täpselt. Juht oli vist küll sõjaväelane ja haruldaselt hea. Palju sini must valgeid lippe lehvitas südasuvine tuulehiil. Sinna sekka Ameerika, Saksamaa, Rootsi, Austraalia ja Kanada lippe. Pilt oli võimas ilusas metsarohelises. Orkestrite trummid lõid südamesse. Noorte näod olid tähtsad, võiks isegi arvata, et uhked ja samm mitte ligadi -logadi vaid distsiplineeritud nagu sõjaväes. See oli midagi uut ja suur nauding oli seda kõigil vaadata.

☆

New Jersey osariigi kuberner B. Byrne oli kuulutanud eri proklamatsiooniga Koguja II maailma laagri Eesti noorte nädalaks, see tõi Ameerika ajakirjanikud ja filmimehed aegsasti kohale.

Veendusime, et skautlus elab kõikjal vabas maailmas edasi kus leidub uljaid juhte. See on aga Eestis, Nõukogude Venes keelatud. Jah valgus ja päike on nendes kodudes, kust tulevad skaudid- gaidid ning see jääb noorte teadvusesse ja isegi alateadvusesse eluksajaks elama.

☆

Liigun tasakesi ringi. Hoolega varustatakse jänunevaid noori jää veega. „Pipra poest" saab seda ja teist mälestuseks nagu laagri märgiga kruuse, särke, vimpleid jne.

Komando kõlab juhilt „Skaudid valmis!" ja kaikuv kindel vastus on „Alati valmis!" Hellakesed ja hundud vastavad, et nad saavad paremaks.

USA kongressi lipu, mis on seal lehvinud 18 mail 1978 a. kinkis James Howare eestlastele. Lipud tõusevad vardasse meie hümni saatel.

Õpetaja Valter Koperman palub õnnistust Ameerika presidendile, eesti kodudele ja meie vabariigi esindusele lootuses et meie noori ei lahuta ükski meri.

Laagri avas Vabariigi esindaja Ernst Jaakson. Ta leidis, et nendest noortest võrsuvad Eestile julged ja kindlameelsed mehed ja naised, kes on head asukoha maadele ja uhked oma rahvale.

Harry Verder — laagri vanem — nimetas Järve-metsa imelikuks kohaks, kus elab kodumaa metsa vaim ja muudab su kohe eestlaseks.

Paunsaar, Ameerika abistamise komiteest teatas $15,000 toetusest Koguja II laagrile.

Rootsi Sven Hanson oli ühine juht skautide ja gaididele. Tema soovitas elus kõiki parajalt võtta, siis saate rahvuslikke elamusi ja uusi sõpru. Linda Salumets oli Saksamaalt oma rühmaga tulnud teele suure rõõmuga.

Kanada oli väga võimsalt ja hulgaliselt esindatud. Isegi meie tuntud arstid marssisid rivis. Üldse oli laagris 9 arsti ja sama arv õdesid. Silver Kask tänas hea vastuvõtu eest Kanada nimel. Ta nägi juba uut skautide generatsiooni, sest Koguja esimesest on möödunud kaks aastat. Kanada poiste poolt pannakse mälestusplaat Järvemetsa kivile. Mitmed perekonnad olid selle suure vaeva ja kulu oma laste pärast trotsinud ja tulnud. Au neile isadele ja emadele.

Liigutav oli too moment kui Kodumaad taas sini must valge õhupalli rühmadega tervitati. Need saatsime teele ühise hüüdega „Põhi, lõuna, lääs — Koguja II täis väes!"

E.T.T.

Balti Veteranide Liit suureneb

Balti Veteranide Liit Kanadas asutati 1976. a. mõttega ühendada kõiki Balti Veteranide ühinguid tugevaks rühmituseks ning ergutada tegevust.

Viimasel juhatuse koosolekul Torontos arutati töö tulemusi ja seati ülesse uusi sihte. Koosoleku juhatajaks oli B.V.L. president St. Jokubaitis (Leedu), sekretariks E. Ozols (Läti), eestlaste esindajana M. Randla. Hamiltoni Balti Veteranide Korpusest olid kohal A. Jurs (Eesti), O. Berztis (Läti), puudus leedu esindaja.

S. Jokubaitis tänas liikmeid hea koostöö ja abi eest. Soovis, et kõik Balti Veteranide ühingud oleksid ühe nime all, et koos võidelda ühise eesmärgi — Balti rahvaste vabaduse eest. Liiduga ühinesid 5 uut ühingut — Leedu Kaitseliidu Ühingud — Delhis, Sudburys, St. Catharine's, Montrealis ja Windsoris.

Balti Veteranide Liit Kanadas põhikirja arutati mõnede muudatustega valimise õiguses. Viimased kinnitatakse järgmisel juhatuse koosolekul septembris. M. Randla tegi ettepaneku, et järgmine B.V.L. K. kongress peetakse 1979. a. kevadel, kus igal liikmel oleks sõnaõigus ja võimalus kaasa aidata Liidu töö tõhusamaks läbiviimiseks.

Soome-Ugri õppekava Laurentian Ülikoolis

Soome-ugri programm Laurentian ülikoolis on jõudnud kindla sammu edasi. Õppekava on nimelt saavutanud ülikooli senati hääletusel „continuation" staatuse. See tähendab, et õpilased võivad valida sellesse programmi kuuluvaid aineid kõrvalainena („minor") B. A. kraadi saavutamiseks.

Järgmised kursused õpetatakse aastal 1978—79: 1) Soome keel algajatele; 2) Soome keel edasijõudnutele; 3) Soome kultuur.

Üliõpilased mujal Kanadas, kes soovivad võtta neid kursusi korrespondentsi teel, võiksid teatada sellest ülikooli presidendile.

Samuti, kui on õpilasi teistes Kanada ülikoolides, kes saavad kasutada oma õppekavas eesti keele, kirjanduse või kultuuri krediite, võivad nad pöörduda eksami sooritamise küsimusega presidendi poole.

Eesti arst valvekorras

29. ja 30. juulil

dr. T. Sauks 461-0912

Viis vaimulikku Vana-Andrese kirikus

Pühapäeval, 23. juulil, kl. 4 p.l. peeti Vana-Andrese kirikus koguduse jumalateenistus, kust osa võtsid ka Usuteadusliku Instituudi õppejõud ja õpilased. Kaastegevad olid piiskop Karl Raudsepp, praost Oskar Puhm, mag. Rudolf Kiviranna, prof. dr. Artur Võõbus, Andres Taul, dr. Roman Toi (orelil), bass-bariton Avo Kittask, Usuteadusliku Instituudi kandidaadid: Kersti Pinna, Ülo Saar (Austraaliast) ja Evald Lilleste (Rootsist).

Muusikalises osas bass-bariton Avo Kittask laulis aaria Johannes Hiiobi kantaadist „Jessaja" ja R. Toi „Palve". Ülo Saar laulis kirikulaulu salm 23. „Jehoova on mu karjane" — Orelil saatis lauljaid dr. R. Toi. Peale selle esitas ta orelipalasid oma loomingust.

Jutlustas prof. Artur Võõbus, võttes oma jutluse aluseks Johannese ev. 5-da peat. 24. salmi.

Pärast jumalateenistust koguneti kiriku seltskondlikku ruumi, kus oli kaetud kohvilaud. Piiskop tutvustas Usuteadusliku Instituudi õppejõude ja õpilasi. Elust Austraalias kõneles õp. Juhan Aarik.

Piiskoplikul jumalateenistusel Vana-Andrese kirikus pühapäeval, 23. juulil teenisid 5 eesti vaimulikku. Vasakult A. Taul, mag. R. Kiviranna, piiskop K. Raudsepp, praost O. Puhm ja prof A. Võõbus. Foto: O. Haamer

Sõjaväeline riigipööre Boliivias

Boliivias lakkas olemast demokraatlik kord, kui lennuväekindral Juan Pereda ähvardas pommitada presidendi paleed ja sundis äsja valitud presidendi Hugo Banzeri ametist loobuma. See on Boliivia ajaloos juba 183. revolutsioon selle maa 153. aastase iseseisvuse jooksul. Riigi valitsemine läheb kindralitest hunta kätte, mida juhib presidendina kindral J. Pereda.

Hiina-Jaapani läbirääkimised

Hiina ja Jaapani vahel algasid läbirääkimised rahu ja sõprus lepingu tegemiseks. Läbirääkimised rahulepingu ja sõpruslepingu sõlmimiseks kahe maa vahel algasid 6 aastat tagasi, kuid N. Liidu survel ei jõutud läbirääkimistes edasi. Hiina nõuab, et lepingus seisab peapunktina, et lepinguosalised on selle vastu, et kolmas suurvõim laiendab oma mõju Aasias. See kolmas suurvõim on Moskva ja Jaapan ei taha Moskvat vihastada.

Portlandi kaikus

Selllest on enam mil Portlandist alu sert-ringreisi noort sikaline ansambel mitmeid esinemis keskustes nii USA veris ja Torontos soojade tunnustus saanud retk oma l misse, Floridas.

Juba kaua aasta ti Miami Eesti M kuumal ajal" sulg lased sama agaras kosutama põhjap nides kuumadel „põhjamaalased" k soojust endi mee del. Seda tuleb rõ tänavuse suve koht avaldatud pikema 128 aasta ulatuses tud vastavat statis nud juuni kuu kuumuse mõttes „Kaja" kontsert M suhtes vägagi er karta hõredat kuul gi eelmistest esine reisil „Kaja" oli e aina parimast kül

Õnneks siiski ko kuulajaid üsna ar nemise kvaliteet, külg oleks kahl „sadadesse" ulata da. Ilma superlati tu sisukuselt mitte niliseks omas vaid sealt irdus k tesse kummalist soojust, ülimalt p

Võrreldes eelmis dega oli Miami ko eriline võlu: osa e varemini siin tege saanud, kuna ansa Kristi, Liina ja K siinsesse rahvusgr esinenud — väga emadepäeval, tõlg mängides klaveril. neid nüüd jälgid muusikalistele ra jäänuina: laulus, ril ja gitarril.

Kokkuvõttes: P tõid Miami kaasra kauni, kauaks aj õhtu. Viimane lõ tänusõnadega Eest tuuri Klubi juha kuulajaskonnalt roosidega.

Ettekannetele jär viibimine kohvilaua selt puistati teenitu tes ansambli juhi simatust selle ka kontsertgrupi org väljaõpetamisel. E ka mitte vanemaid Merilosid, kes trot pika kontsertretke eest hoolitsemisel sel.

Korduvalt avalda ja" tuleks Miamis maalsel" ajal, s.o. inimesed on taas pluss arvukalt küla mujalt põhjapools dest.

Võidutuled

Lõuna- Florida E se korraldusel peet Jaaniõhtu 24. juunil mugavates klubi ru kaalumisel, kuidas kahte tähtpäeva. Tu jas on kõvasti keela tuli appi Eugenia muretses ruumid te le kuuluvas komplek valmistus ja moods saalitäie pidulisi ko sellele, et siin on su

Võidupüha avas k Harald Himmo, kes boolse võidutule, s valge küünla. Sellelt võidutuli laiali pid Oli kohal ka üks juhte Alfred Põldm bas Eestis viis võ Päevakohase kõne Koppel, kes ise võtt sõjast soomusrongi Vally Kerjan, New ette kolm lauletust. Orlandost, esitas hu tulede kustudes sütt Leetmaa Montrealis tuju, esines laulude akordionil ja kitarr esitas „Kontvõõras suks mängisid hr. L mas Hinno. Hea ja l hilisõhtuni. Söökide hoolitsesid Irene, Hu Linda Maldur.

Iga uus „MEIE ELU" t sa sisukamale ajaleh

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

Portlandi „Kaja" kaikus Miamis

Selllest on enam kui kuu tagasi, mil Portlandist alustas pikemat konsert-ringreisi noortest koosnev muusikaline ansambel „Kaja". Pärast mitmeid esinemisi põhjapoolsetes keskustes nii USA's, kui ka Vancouveris ja Torontos jõudis see kõikjal soojade tunnustussõnade osaliseks saanud retk oma lõpp-jaama — Miamisse, Floridas.

Juba kaua aastaid tagasi otsustati Miami Eesti Maja „kesk suvel kuumal ajal" sulgeda, kuna miamilased sama agarasti asuvad endid kosutama põhjapoolsemates rajoonides kuumadel suvekuudel, nagu „põhjamaalased" kasutavad Florida soojust endi meeleheaks talvekuudel. Seda tuleb rõhutada eriti veel tänavuse suve kohta, kuna äsja TV-s avaldatud pikema ülevaate kohaselt 128 aasta ulatuses (nii kaua on peetud vastavat statistikat) äsjamöödunud juuni kuu oli temperatuurilt kuumuse mõttes 3-dal kohal. Nii „Kaja" kontsert Miamis osutus aja suhtes vägagi erakordseks ja oli karta hõredat kuulajaskonda — kuigi eelmistest esinemistest sel ringreisil „Kaja" oli ennast tutvustanud aina parimast küljest.

Õnneks siiski kogunes kontserdile kuulajaid üsna arvukalt. Kuigi esinemise kvaliteet, kodusus ja sujuv külg oleks kahtlemata väärinud „sadadesse" ulatavat kuulajaskonda. Ilma superlatiividega osutus õhtu sisukuselt mitte üksinda harmooniliseks omas mitmepalgelisuses, vaid sealt indus kuulajate südametesse kummalist värskust — hingesoojust, ülimalt paeluvat kodusust.

Võrreldes eelmiste esinemiskohtadega oli Miami kontserdil veel üks eriline võlu: osa esinejatest oli juba varemini siin tegelastena tuttavaiks saanud, kuna ansamblisse kuuluvad Kristi, Liina ja Kalle Merilod olid siinsesse rahvusgruppi kuuluvaina esinenud — väga noortena — ühel emadepäeval, tõlgendades laule ja mängides klaveril. Oli harras tunne neid nüüd jälgida täiskasvanuina muusikalistele radadele ustavaks jäänuina: laulus, akordionil klaveril ja gitarril.

Kokkuvõttes: Portlandi noored tõid Miami kaasrahvuslastele kaasa kauni, kauaks ajaks meeldejääva õhtu. Viimane lõppes hingestatud tänusõnadega Eesti-Ameerika Kultuuri Klubi juhatuse liikmetelt, kuulajaskonnalt ning — sületäie roosidega.

Ettekannetele järgnes ühine koosviibimine kohvilauas, kus veelkordselt puistati teenitud tänu, esile tõstes ansambli juhi Liina Merilo väsimatust selle kauni esindusliku kontsertgrupi organiseerimisel ja väljaõpetamisel. Ei unustatud aga ka mitte vanemaid Lehte ja Olev Merilosid, kes trotsisid vaeva selle pika kontsertretke kestel esinejate eest hoolitsemisel ning korraldamisel.

Korduvalt avaldati soovi, et „Kaja" tuleks Miamisse tagasi „normaalsel" ajal, s.o. mil kõik „omad" inimesed on taas endi kodudes — pluss arvukalt külalisi Kanadast ja mujalt põhjapoolsetest piirkondadest.

S.

Võidutuled Floridas

Lõuna- Florida Eestlaste Koondise korraldusel peeti Võidupüha ja Jaaniõhtu 24. juunil „Vantage View" mugavates klubi ruumides. Oli kaua kaalumisel, kuidas pühitseda neid kahte tähtpäeva. Tule tegemine väljas on kõvasti keelatud. Hea nõuga tuli appi Eugenia Hendrikson, kes muretses ruumid tema korterimajale kuuluvas kompleksis. Hea ettevalmistus ja moodsad ruumid tõid saalitäie pidulisi kokku, vaatamata sellele, et siin on suvine kuumus.

Võidupüha avas koondise esimees Harald Himmo, kes ka süütas sümboolse võidutule, suure sini must valge küünla. Sellelt küünlalt kanti võidutuli laiali piduliste laudadele. Oli kohal ka üks mootor-ratturite juhte Alfred Põldmets, kes ka Vabas Eestis viis võidutuled laiali. Päevakohase kõne pidas Theodor Koppel, kes ise võttis osa Vabadussõjast soomusrongide koosseisus. Vally Kerjan, New Yorgist, kandis ette kolm luuletust. Victor Kuriks, Orlandost, esitas humoreske. Võidutulede kustudes süttis Jaanituli. Hr. Leetmaa Montrealist lõi jaaniõhtu tuju, esines lauludega, saates ise akordionil ja kitarrel, Helmi Kõiv esitas „Kontvõõras pulmas" Tantsuks mängisid hr. Leetmaa ja Thomas Himmo. Hea ja lõpus tuju kestis hilisõhtuni. Söökide ja jookide eest hoolitsesid Irene, Hugo Jansenid ja Linda Maldur.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Sissejuhatus.

Immigratsioon on üks tähtsamaid mõjureid Kanada elus. Ta on seda ka alati olnud.

Immigratsioon mõjustab meid kultuuriliselt, ühiskondlikult ja majanduslikult. Nii omal maal kui ka internatsionaalselt.

Selleks et kindlustada immigratsiooni edasi kestvat head mõju Kanadale, on meie immigratsiooniseadlust tunduvalt muudetud. Ning kas teie olete viienda põlve kanadalane või lihtsalt külaline, peaksite teadma just mida on muudetud.

Muudatused.

Viimase nelja aasta jooksul on nii üksikisikud kui ka organisatsioonid teinud ettepanekuid Kanada immigratsiooni-seadluse ja poliitika muutmiseks.

Nii mõnedki nendest vastustest on saanud uue immigratsiooniseadluse osaks, määratud töötama kõikide heaks mitmeiks aastaiks.

Esimest korda tehtakse seadluses endas selgeks meie immigratsiooni-seadluse põhilisi eesmärke ja printsiipe. Kõik muud seaduse määrused, ning kuidas immigratsiooniametnikud neid täide viivad, hakkavad nüüd järgnevatest eesmärkidest ja printsiipidest lähtuma:

Diskriminatsioonist keeldumine.
Perekondade uuesti-ühinemine.
Humanitaarne mure pagulaste suhtes.
Ning Kanada majanduslikkude, ühiskondlikkude ja kultuuriliste eesmärkide edendamine.

Tühi jutt teie arvates? Kuid lugege edasi, kuna ülejäänud seadlust on hoolikalt kirjutatud selleks et Kanadale võimaldada neid lubadusi tegelikus elus täide viia.

Kuidas see mõjustab sisserändajaid ja külalisi.

Nüüdsest peale, nii sisserändajad kui ka külalised kes tulevad siia kas tööle või õppimiseks, peavad kõiki immigratsiooni asju korraldama enne Kanadasse saabumist. Keegi ei tohi oma seisundit muuta Kanadas oleku ajal.

Kanada on alati lubanud laiaulatuslikku käendamist lähedaste sugulaste suhtes. Uue perekonna rühmitusega, Kanada kodanikud võivad nüüd käendada ükskõik mis ealisi vanemaid.

Kanada on alati kaitset andnud oma piirides põgenikele vastavalt Rahvaste Ühenduse (United Nations) konventsioonile. Sellele kaitsele on nüüd antud Kanada seaduse maksvus. Lisaks sellele, defineerib uue põgenike rühmitus millal, kuidas ja keda põgenikest vastu võetakse Kanadas uuesti kohale asumiseks.

Uue seadluse kohaselt saavad paremat protektsiooni ka nende isikute kodanlikud õigused kelledel on parajasti menetlusi immigratsiooni asjus. Ning deportatsioon ei hakka enam olema ainus võimalik karistus. Selleks et karistada vähem tähtsaid immigratsiooniseadluse mitte täitmisi on nüüd olemas vähem drastilised alternatiivid. Sisserändamine ei hakka mitte lihtsam olema, kuid ta hakkab olema kergemini ennustatavam. On soovitav et sisserändajad ja külalised räägiks kellegagi oma Kanada Valitsuse Viisa Büroos enne teele asumist. Siis nad teavad täpselt endi olukorda kui nad lennukist välja astuvad.

Kuidas see mõjustab kanadalasi.

Uus immigratsiooniseadlus on visand tulevikus. Ta on paindlik visand ning võimaldab ootamatuid muudatusi. Ta mõju Kanada ühiskonna koetusele hakkab olema subtiilne ja kaugeleulatav.

Uue seadluse all, federaal- ja provintsiaalvalitsused jaotavad mitmeid vastutusi. Et seda saavutada, tehakse formaalsed kokkulepped provintsidega nii immigratsiooni plaanitsemise kui ka selle juhatamise suhtes.

Niisugune kokkulepe on juba tehtud Quebec'i provintsiga.

Iga aasta, pärast federaal-provintsiaal arutusi, tehakse teatavaks kavatsetavat sisserändajate arvu. See arv hakkab olenema riiklikkudest, kohalikkudest, majanduslikkudest ja ühiskondlikkudest sihtidest. Sisserändajaid hakatakse ergutama püsivalt elama asuma nendesse kohtadesse kus nende erialasid on tõesti vaja. Neid hakatakse heidutama sinna asumast kus töötus on juba niikuihii probleemiks.

Üldiselt hakkab illegaalsetesse immigrantidesse puutuv seadlus tulevikus vintskem olema kui kunagi varem, samuti mis puutub inimestesse kes illegaalseid immigrante ekspluateerivad.

Meie traditsiooniline enesekaitse rahvusvaheliste kurjategijatejate ja terroristide eest jatkub muidugi ka uue seadluse all.

Sedamoodi, kui ka teistel viisidel, teeb uus immigratsiooniseadlus Kanadat aina tugevamaks. Ta teeb teda ka paramaks kohaks elamiseks.

Tulevik.

Kanada immigratsiooni tulevikku ei saa kontrollida paindumatute reeglitega. Kanada uus immigratsiooniseadlus ühendleb humaansust, õiglust, rahvusvahelist vastutust ning kohandatavust sellisel viisil millisel seda ühegi teise maa immigratsiooniseadlus pole veel kunagi teinud.

Oleme selle peale uhked. Et ka teie sellega paremini tutvuneksite, palume et hangiksite täpsemaid broshüüre teile lähedasemast Kanada immigratsiooni keskusest (Canada Immigration Centre).

Employment and Immigration Canada
Bud Cullen, Minister

Emploi et Immigration Canada
Bud Cullen, Ministre

KANADA IMMIGRATSIOONISEADLUS ON MUUTUNUD

TOETASID EKN TEGEVUST

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust on käesoleval tegevusaastal märtsist kuni juulini 1978 a. oma panusega majanduslikult.. toetanud.. alljärgnevad.. kaasmaalased:

Enn Aarend, Milvi Amolins, Erich Annion, Ida Areneem, Jaan ja Helle Arro, Erich Aser, H. ja V. Avarlaid. F. Edur, Jüri Elken, M. Ervart, Andres Gutman. O. Haamer, Salme Harris, A. Havi, Fred Heinlaid, R. Holsmer Valdo Hommik. I. Igav, Uno Ilves, Kaarel Irs, Leida Jaanberg, H. Jaason, H. ja N. Joala, Eerik Joasaare, Bernhard Jõe, Henno Jõgeva Kalju Jõgi, H. Jürman, Leonhard Kahro, Richard ja Õie Kaimre, V. Kajaste, Ferd. Kaljuste, T. Kalm, R. Kalmisto, Julius Karelson, E. Kasepõld, I. Kattemaa, A. Kaunismaa, Nelly Kess, A. Kimmel, Linda Kirik, H. Kirst, L. Kirstein, Adele Kittask, A. E. Kivistik, Jaan Konze, Elviine J. Koop, M. Kopa, Aleksei Koppel, H. Korre, Lydia Kreekman, Jaan ja Reet Kruus, H. Kukkur, S. Kuldkepp, John Kulpa, Mare Kungla, Kustav Kurg, H. Kuri, Johan Kuusk, E. ja H. Kuutma, Oskar Kõrgemets, K. Kõrgesaar, Maria Kägu, E. ja M. Käärmann, Gustav Köster, Aleksander Kübar, Hugo Laanela, Hella Laarne, Arnold Laas, M. Laas, B. S. Laht, Enno Lauri, A. ja I Lellep, H. Lepik, Mart Lepik, Jaan Lepp, E. Liigand, K. Liivamägi, Elmar Liivet, Risto Liivoja, E. Lindaja, Osvald Lokk, Tiiu Loorpere, Ernst Lootsma, Jaak Lupp, Leonid Lõugas, A. Maarits, Karl Maasik, Ellen Martens, Voldemar Matiisen, Linda Meema, Hans Meret, R. Merits, Enn Merivee, A. Miliunas, Vanda Niit, Ülo Niit, Kaare Norralt, Hendrik Nuume, August Oad, Eva Oselg, Heikki Paara, Joosep Paist, R. Pahapill, Artur Pakri, Konstantin Palo, Ülo ja Hilja Paul, Ella ja Enn Peremees, Viktor ja Linnu Peters, Valter Piigli, H. Pearson-Piirsalu, R. Piibe, Oskar Pint, A. Pirnsalu, V. Poola, Meta Puhvel, A. Pärli, U. Raabe, August Raag, Paul Rabisson, I. Rammo, Arnold Ranniste, A. Reinsoo, Udo Riga, R. Ringsman, A. Rungi, R. Saarits, Voldemar Saarni, Joann Saarniit, Valden Sadul, Ester ja Otto Sarma, R. Sepp, Heljo Sillart, G. ja H. Soans, Ella ja Paul Solin, E. Soomet, Alexander Soop, Jaan Soots, St. Catharines'i Eesti Selts, J. ja A. Steinberg, Julia Stern, Tõnu Sultson, Vera Tammearu, Aarne Tammisaar, E. Tapp, Toivo Tisman, Eha Toomberg, Juhan Toome, Ingrid ja Aadu Tooming, Kalju Tori, Toronto Eesti Ühispank, Leon Tretjakewitsch, Helmut Tõigast, P. Tõnisson, Jaan Täht, Alide Uus, Arvo Vahtra, Joseph Vahtra, Ilmar Wark, Ülo Vastopä, Voldemar Veelaid, T. Vellend, H. ja V. Viiding, R. Viinamäe, Arvid Vilms, J. Vilumets, K. Voldt, K. Voore, R. Väliste.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

MÜÜGIL
Eesti värvides
PAADI LIPUD
10½"×18"
Hind $4,50. Ont. jaemüügimaks 4%
Postiga tellides saatekulu 35¢

„EESTI LIPUD"
suurus 3×6 jalga. Hind $17.50
Pluss Ontario jaemüügimaks 4%
Postiga tellides saatekulu 45¢

„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

RAHEL OLBREI 80. AASTANE

Lõikuskuu esimestel päevadel seisatab Rahel Olbrei-Kompus oma käidud ilusa teeraja ühe kõrge teetulba juures, kust avaneb taas vaade väljale ja kultiveeritud põldudele, kuhu ta ajanud uusi vagusid, külvanud, arendanud ja rikastanud. Lõikus ja saak on olnud helde. Sellelt teerajalt on külvajale sülle langenud sülemitena õisi ja loorbereid ning selle teeraja põldude ilu on nautinud kümned tuhanded.

Kuid Rahel ei najata ega puhka ka nüüd mitte, nii nagu ta pole puhanud varemgi. Rõõm ja rahulolu saavutistest on teda vaid kohustanud. Tal on oma teerajal, põllul ja piirimaadel üha ikka midagi korraldada, kohendada ja salvestada.

Kaks aastat tagasi ilmus Rahel Olbrei Kompusel tema toimetatud mahukas 240-ne leheküljeline teos „Hanno Kompus". See on kogumik kirjutisi ja ettekandeid, ülevaateid, arvustusi, seisukohti ja arutlusi mitmelt kunsti- ja kultuuri alalt — meie „varjatud väärtuste aimaja, vormi ja hõrkuse mõistja" ja esteedi Hanno Kompuse üle. Toimetaja on piirdunud vaid valikmaterjali avaldamisega ning selles ulatuslikus teoses on ainult 9 lehekülge pühendatud Hanno eluloole, kujunemisele ja tegevusele. Diskreetselt on Rahel hoidunud pikema eluloo kirjeldusest, veel enam aga mingist kellahelinast. Palju võinuks olla materjali, ka isiklikku, selle esteedi elust ja tegevusest, kelle eluseltsiliseks oldud, kultuurialaseil ja kutsealasel koostöös enam kui poolsada aastat. Toimetaja on targu pidanud vaid autentset materjali anda, et ei tuleks esile „mina", vaid objektiivsus ja otsene osasaamine.

Mõni kuu tagasi esitas Rahel Olbrei ulatusliku ettekande balletist ja üldse lavatantsust, arengust, stiilidest ja koolkondadest, ühendusest ka meie lavadega. Palju uut ja huvitavat oli ettekandes, kuid mitte midagi enesest.

Ent Rahel Olbrei osa ühe meie noorema kunstiliigi juures, mis Raheli esile tulekul tol ajal ei olnud hingeliseks ega naudinguliseks tarbeks, kuid see sai selleks. Pole siis paljuks, kui koos Raheliga, tema auväärsel sünnipäeval, paljud tahaksid koos olla temaga austuses ja meenutada linnulennult, mida üks suur talent on annud.

Rahel Olbrei sündis 20. juulil (uk. 2. aug) 1898. aastal Tallinnas töösturi ja ärimehe Jaan Olbrei tütrena. Lõpetas gümnaasiumi 1918. a. ja õppis koolitöö kõrval ka balletti end. Peterburi keiserliku Maria-teatri priimaballerini Eugenia Litvinova juures, kes enamlaste võimuletulekul oli põgenenud ja Tallinnas avanud oma balletistuudio.

Mõnel määral lavatantsu meie teatrilaval oli esinenud vaid primitiivses kvaliteedis — mingi rütmiline liikumine, lisaks mõni salongitants, valss, galopp, menuett j.m. Operettide ja ooperite puhul, milledes lavatantsul oma osa, palgati Uus-Estonia tantsu ja liikumisjuhiks ballerjin Smironina, kes esines ka estantsijana. Tantsurühma ei olnud. Esinesid kooriliikmed ning lisaks võeti õpilasi Litvinova stuudiost. Nii sattuski Rahel 1918. a. Estonia lavale. Varsti vajab teater teda juba tantsulavastuste seadjana. Abiellunud 1922. a. Estonias ooperite lavastaja Hanno Kompusega, sõidavad nad koos Saksamaale end täiendama ja õppima. Ta õppis Mary Wigmani koolis Dresdenis, E. Jaques-Daleroze'i koolis Helleraus ja Rudolf v. Labani juures Berliinis.

Naastes õpinguilt, angazheeris Estonia teda tantsujuhiks ja balletmeistriks. Omandanud ise nii klassikalise balleti kui ka moodsa n.n. plastilise tantsu kooli, töötleb ta mõlemaid arendades teatri tantsurühma kaudu. Viimasega on ta peale soolo- ja rühmatantsude draama, opereti ja ooperi raames lavastanud suurvorme — balletid „Roheline flöödt", „Giselle", „Paan võsas", „Pähklipureja", „Lakschme", „Flora ärkamine", „Luikede järv" ja veel E. Tubina „Krati", mille lavaletoomine jäi poolikuks Estonia teatrimaja hävitamisel. Peale kodumaiste edukate esinemisi, andis balletirühm menukaid külaskäigu etendusi Helsingis.

EVA KATRIN BOCKFELDT-COOPER

Sündinud 19. septembril 1955 aastal Torontos. Keskhariduse omandanud David.. and.. Mary.. Thomson Collegiate Institute'is. Lõpetas kevadel York University Faculty of Fine Arts, Bachelor of Fine Arts Honours kraadiga. Töötab ajutiselt CBC's. Kavatseb õpinguid jätkata. Akadeemiliselt kuulub Korp! Indlasse.

Rahel Olbrei on asetanud rõhu, et tants ei pea olema vaid liikumine, vaid on vaja ilmekust ja väljendust. Ta kunstiliste taotluste aluseks on tegelaste erikarakterite esiletõstmine, dramaatiline pinge ja ilmekus igas pisiasjas. Ta ei taotle ilutsemist, vaid dramaatilise sündmuste etendust tantsukunsti vormis. Eriti väljatõstetavad on „Giselle" ja „Luikede järv", milles nende seni sed muinasjutulised lavastused on saanud dramaatilise pildi. Nii nagu sõnadest saab lause ja lausetest teose, nii on Rahel Olbrei lavastusis iga samm ja pas peensusteni kätte õpetatud, stiiliühtlusse seatud ning liikuma pandud esteetilisel, vormialusteesides ja tantsutehniliselt. Ta lavastus on katkestamata ja terviklik kunstiline looming ja mitte seeria üksikuist tantsudest — tuua esile esitatava sisu, hinge liigutusi, reageerimisi ja meeleolusid, et vaatajat siduda, kaasa elama panna ja haarata. Neil alustel on ta uut vormi otsinud ja leidnud, temale omase tantsulise mõtlemise ja otsiva vaimu kaudu. Ta otsingud on olnud iseseisvad ja välismõjudeta. Kahtlemata on Rahel Olbrei suurvaim ka tantsu pedagoogina, arendades ja õpetades välja ballettrühma, kust mitmed paguluses on olnud silmapaistvad, nagu Klaudia Maldutis, D. Anvelt jt. ning kodumaale jääjaist on seal ballettmeistritena pikki aastaid toiminud B. Blinov, A. Koit, ning esitantsijatena V. Hagus, H. Palang, J. Arg jt. Ka kodumaa väljaandes on kõrgelt hinnatud omaaegset R. O. panust.

Paguluses on R.O. seotud olnud Montreali Eesti Teatriga aastail 1951—1956 kus antud seitse etendust, neist neli lavastatud R.O. poolt — „Kui puu tahab õitseda", „Sammassäng", „Mikumärdi" ja operett „Kalurineiu", mis on olnud suur ja julge ettevõte.

Rahel Olbrei on isiksus, kunstnik ja looja. Ta on omal alal kõik kõiges, viljeldes seda, milleks tal talent. Aga tal on palju enamat — armastust ja kohustustunnet, et Eesti omakultuuriga ja kõigega seisaks kultuurirahvaste kõrval. Sageli ei teatagi, kes on loomingu ja töö taga. Kavaleht märgib vaid nime hulga nimede reas ja suured talendid vaikivad enesest. Eelnenud nõrgad read meenutagu üht suurt isiksust ja tema panust põllul. kuhu ta ajanud esimesi vagusid ja õitsema seadnud.

Austus, tänu ja õnnitlused meie suurele Rahelile!

R. Antik

HAAVANIIDU NIMELINE FOND SIHTKAPITALI JUURDE

Eesti Sihtkapital Kanadas juurde luuakse Haavaniidu nimeline fond, mis tugineb tema annetusele. Aiandusteadlane Aleksander Haavaniit kinkis oma Springmount'is, Owen Soundi äärelinnas asuva aiandus- ja maastikukujundamise ettevõtte võlavabana 1. juulil Sihtkapitalile.

Vastavalt annetaja soovile, jätkab üldtuntud ettevõte,.. mille turuväärtus ulatub suurema summani, oma tegevust nimega: Haavaniit's Springmount Nurseries & Landscaping Ltd.

Eeskujupakkuva rahvusteadliku eestlasena on A. Haavaniit juba varem annetanud Eesti Sihtkapitalile Kanadas üle $30,000. Seekordne panus on eestluse püsimise ja meie rahvuslike sihtide taotlemise seisukohalt avalikkusele teadaolevail andmeil esmakordne ja ainulaadne. Selle erakordse sündmuse puhul kuulub meie eriline tänu ja tunnustus sellele tõsisele eesti mehele, üteldakse Sihtkapitali informatsioonis.

Lõpetanud Eesti Vabariigi stipendiaadina Saksamaal aiandusülikooli tegutses A. Haavaniit Eestis vastava ala eriteadlase ja õppejõuna. Põgenikutee kulges Saksamaa kaudu Kanadasse, kus tuli alustada tavalise töölisena. Tema ettevõttlikkus, haruldane töökus ja praktiline meel trotsisid kõiki raskusi. Omandanud vajaliku maa-ala arendas ta selle eeskujupakkuvaks aiandusiikuks ettevõtteks. Kantud soovist jääda oma elutöö lähedusse ja olla nõuadjaks selle uuele ärimajandajale, ehitas ta omale ilusale jõekaldale uue elumaja.

Haavaniit's Springmount Nurseries & Landscaping Limited asub 50-ne aakrilisel maa-alal umbes 190 km Torontost loodes maanteede nr. 6 ja 21 ääres. Suurem osa sellest on eriteadlikult ja hoolega väljaarendatud puukooli all, mille tooteid tullakse ostma isegi 150 km kauguselt. Sealt osteti ka hulk puid Montrealis asetleidnud maailmanäituse kaunistamiseks. Üheks otsitavaks puuliigiks on Eesti kask (pendula alba elk Estonian White Birch). Moodsate masinate, veokite ja suurte trüphoonetega varustatud ettevõte rakendab hooajal tööle umbes paarkümmend isikut. Tööd on ettevõttes leidnud ka eesti üliõpilased, kusjuures üks edasipüüdlik noor sai oma kõrgema eerihariduse A. Haavaniidu kulul.

A. Haavaniidu sooviks oli, et tema aiandusettevõte tegutseks edasi ja kohapeal seda juhiks ning majandaks eestlane. Sobiva isiku leidmine nõudis ESK juhatuse liikmeilt palju aega ja tööd ning korduvaid väljasõite asjaolude selgitamiseks. Sobivaks isikuks osutus Erik Toomas Hess, kes on 26 aastat vana ja lõpetanud Ryerson Polytechnical Institute'i maastikukujundamise arhitektina. Olles varem töötanud ja hiljem omanud isikliku aiandusärilise ettevõtte evib hr. Hess ka vajalikke praktilisi kogemusi. Ta on praegusel kohal töötanud juba mõned kuud, nii nagu ka tema abikaasa Lia Helena, kes on lõpetanud ülikooli bioloogia alal ja on samuti ettevõtte teenistuses.

Eesti Sihtkapital Kanadas avaldab oma informatsioonis tänu advokaat Enn Alfred'ile, kes ühe aasta jooksul on paljudel koosolekutel ja nõupidamistel, nii tema büroos kui ka mujal, annud ESK juhatusele korduvalt juriidilist nõu. Olles täitnud kõik kinkelepinguga seosesolevad notariaalsed dokumendid on adv. E. Alfred käinud kolmel korral Owen Soundis olukordadega tutvunemas. Kõike seda on ta teinud täiesti tasuta, mis kui tema panus eesti ühiskonna heaks väärib eriti tugevat allakriipsutamist.

Samuti tänanb esimees J. H. Lupp oma kaaslasi ESK juhatuses, kes terve aasta jooksul on olnud abiks varemkirjeldatud tulemusteni jõudmisel. Eriti rõhutab ta Harald Teder'i kui sekretäri teeneid, kellega koos tuli korduvalt käia kohapeal olukordadega tutvunemas, ja Henn Mäeste kui laekuri panust.

Vajatakse VILUNUD KANGAKUDUJAT, mees- või naissoost Quebec'i lähedusse. Aasta ringi töö. Majutamise võimalused. Helistada tel. 1—418—268-8368 või kirjutada:
Micheline Beauchemin 22 Chemin du Roy, Les Grondines P.Q. GOA 1WO

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ◊ 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.
Helistada tel. 699-5295

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"
H. KIRIK INSURANCE AGENCY
23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS MEIE ÜHISKONNA TEENISTUSES.
EESTI MAJA
958 Broadview Ave.
Toronto. Ont. M4K 2R6

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

VEOD

SUUR VEOK KOLIMISEKS
J. KRULL
Tel. 493-1485, helistada õhtul.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

MÜÜA
SUVEMAJA
Baysville lähedal Memominee järve ääres. Helistada omanikule igal ajal tel. 839-3717.

Kes ja Kus
Peainsener Rein Tarmet koos abikaasa dr. Maret Villems Tarmet'iga ja poegade Johan Ander ning Martin Erik'uga tegid puhkusreisu Kanadas ja Ameerikas. Külastati ema, õde, teisi sugulasi ning koolivendi, ka Koguja II skaudilaagrit Lakewoodis.
Rein Tarmet töötab Stockholmis HSB —.. Hyresgästernas Sparkasse och Byggnads — suurfirmas abidirektorina.. ja.. personalshefina... Dr. Maret Tarmet on Stockholmi Ersta uues haiglas. Stortorpis peaarstiks.

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käsikirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

Väga lugupeetud Kodumajanduskoja juhatuse liiget, alati head abistajat ja sõpra

HELMI MÄELO'T

mälestab vaikses leinas

TIIU KADAK abikaasaga

Surma läbi lahkunud seltsi auliiget

JÜRI PARV'E

mälestavad leinas ja kaastundes perekonnale
TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTSI JUHATUS JA LIIKMESKOND

Armast sugulast

MARTIN MARDI'T

surnud 24 .juulil 1978

mälestab leinas

LYDIA RENNU

JÜRI PARV'E

sündinud 24. mail 1917
surnud 23. juulil 1978

sügavas leinas

naaber KARL PÕLD

UUED MIINIMUM TÖÖTASUD

1. AUGUSTIST, 1978, HAKKAVAD KEHTIMA UUED MIINIMUM TÖÖTASUDE MÄÄRAD. UUED MÄÄRAD ON ALLJÄRGNEVAD:

	Kehtivad **1. augustist 1978
Üldine tunnitasu	$ 2.85
Õpilaste tunnitasu	2.75
Ehitustöölised ja chituskohtade valvurid, tunnitasu	3.15
*Nende isikute tunnitasu, kes serveerivad alkohoolseid jooke litsentsiga restoranides	2.50
*Kooliõpilaste tunnitasu	2.15
Ambulantsauto juhid ja abistajad, nädalatasu	136.80
Jahimeeste ja kalameeste juhid vähem kui viie järjestikuse tunni eest	12.50
Viie või rohkema tunni eest eraldi või järjestikku	25.00
*Korter ja toit	
Kui korter ja toit on kaasaarvatud miinimum töötasude kalkuleerimisel, siis kehtivad järgmised maksimaalsed määrad:	
Tuba nädalas	11.00
Iga söök	1.15
Söök nädalas	24.00
Tuba ja söök nädalas	35.00

*ei ole muudatusi vvõrredes eelmiste määradega
**kogu töönädal, millele langeb 1. august

Teie saate uute miinimum töötasude määrade ja Employment Standars Act'i kohta rohkem informatsiooni kui te kirjutate või helistate:

EMPLOYMENT STANDARDS BRANCH
ONTARIO MINISTRY OF LABOUR
400 UNIVERSITY AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario Ministry of Labour — Employment Standards Branch
Hon. Bette Stephenson, M.D., Minister

Armast meest, isa ja venda

dipl. ing.
MARTIN MARDI P. Eng.

sünd. 29. aprillil 1896
tuhastatud 27. juulil 1978

mälestavad sügavas leinas

abikaasa ELLEN
tütar LIIA perega Eestis
õde MARGOT perega Eestis

Manalasse varisenud head kaasmaalast ja naabrit

JÜRI PARV'E

sündinud 24 mail 1917 Eestis
surnud 23 juulil 1978 Torontos.

Mälestavad leinas ROYAL BEACH'I eestlased:

F. AADLI abikaasa
K. AASPERE abikaasaga
R. GUTBACH abikaasaga
R. HÕBE abikaasaga
P. LEETMAA abikaasaga
E. LOOD abikaasaga
E. MARTINSON
J. MARTVEE abikaasaga
O. MEIDLA abikaasaga
K. MÖLLER abikaasaga
E. MÖLLER abikaasaga
G. NAPP abikaasaga
H. NORTMAA abikaasaga
L. OBAK
I. PART
H. PENT abikaasaga
A. PARI
O. ROOSENBERG abikaasaga
A. RUUSAUK abikaasaga
M. SUTT
J. SÄAGI abikaasaga
R. WYCIK

PUHKA RAHUS.

Igavene mälestus!

Endist nõukogu ja kauaaegset koori liiget

OREST TUUS'A

sünd. 28. nov. 1907 Laimjalas
surn. 22. juulil 1978 Torontos

mälestab sügavas leinas

TORONTO EESTI AP. ÕIGEUSU KOGUDUSE
VAIMULIK, JUHATUS JA NÕUKOGU

Lahkus jäädavalt meie kallis

OREST TUUS

sünd. 28. novembril 1907 Saaremaal
surn. 22. juulil 1978 Torontos

leinavad kurbuses

ABIKAASA
POEG, ÕDE JA VENNAD
perekondadega Eestis

Kirstupanek teisipäeval, 25. juulil kell 7.30
Murray Newbigging matusemajas. Matus samas
kolmapäeval, 26. juulil kell 10 hommikul

Armast venda, naisevenda ja onu

ALFRED ROOS'I

sünd. 13. augustil 1916 Paides
surn. 15. juulil 1978 Türil

mälestavad sügavas leinas

LINDA REID perekonnaga Vancouveris
JÜRI JA HILLAR AUKSI
PEETER AUKSI abikaasaga

Armast õemeest ja tädimeest

OREST TUUS'A

mälestavad leinas

KLARA NEGGO abikaasaga
LINNU PETERS abikaasaga
TOM PETERS abikaasaga
TARMO PETERS
ERNA RAMST perekonnaga Eestis
ARVID PIHEL perekonnaga Eestis
HANS PIHEL perekonnaga Eestis

Head sõpra

ADELE MARMEI'D

mälestavad kurbuses

ELLI JA KALJO 4

Armast sugulast

JAAN PAJU

mälestab leinas

AUGUST HIMMIST perekonnaga Hamiltonis
tütar RAJA VINCI perekonnaga Kalifornias

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm

84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

USUTEADUSE INSTITUUDI LÕPUJUMALATEENISTUS pühapäeval 30. juulil kell 11 hommikul. Jutlustab assessor dr. A. Võõbus. Teenistusel kaastegevad instituudi õpilased.

VÄLJASÕIDU JUMALATEENISTUS pühapäeval 6. augustil Oro rannas kell 11 hommikul. Jumalateenistus toimub Oro rannas Simcoe ääres Bernhard ja Ada Jõe'de suvitusalal. Järve äärde sõita 5-nda teega.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suveperioodil neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103, 489-9808.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja

Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.
Pühapäeval, 30. juulil kell 11 hommikul jumalateenistus. Kõneleb A. Ehasoo.

EELTEADE: Alates neljap. 3. aug. kuni esmasp. 7. aug. vaimulik konverents E. Viik'i talus, Port Sydneys Muskokas. Kõnelevad: K. L. Marley, E. Kiil, H. Söderholm, E, Saraoja j.t.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.

Pühapäeval, 30. juulil kell 3 p.l. jumalateenistus. Kõneleb H. Söderholm.

Laupäeval, 29. juulil kl. 4 p.l. vabaõhu jumalateenistus Udoras Lodu talus. Kõnelevad H. Söderholm ja G. Pitka.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 30. juulil kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 13. augustil jumalateenistus Jõekäärul kell 3 p.l.

Pühapäeval, 13. augustil jumalateenistus linna kirikus kell 6 õ.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 30. juulil kell 11 hommikul jumalateenistus. Kõneleb K. Raid. Meesduett. Kell 6 õhtul kuulutus-koosolek.

Kolmapäeval, 3. augustil kell 7.30 õhtul „Kolmapäevane Kiitus".

5.—7. augustini Kivioja vaimulik telklaager. Kõnelevad E. Mänd, E. Toompuu, L. Heinmets, I. Kaevats ja K. Vaikla.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Pika raske haiguse järele lahkus meie armas

JÜRI PARV

sünd. 24. mail 1917 Eestis
surn. 23. juulil 1978 Torontos

Sind mälestavad leinas

LIIDIA
JOHN JA MARI-ANN lastega

Mälestusi ei kata muld!

Endist kaastöölist

JÜRI PARV'E

mälestavad

RYERSON POLYTECHNICAL INSTITUTE EESTLASED

Head ja abivalmis

JÜRI PARV'E

mälestavad kurbuses

EMIL JA KARIN KEERMAA JA
ristitütar INGRID-MONIKA

Südamlik kaastunne vanematele tütar

MAIRE

surma puhul

HARRY JA MANDA
HEIKKI JA KRISTI
REIN

Lahkus igaviku teedele lugupeetud Kogu liige

OREST TUUS

mälestab sügavas leinas

Eesti End. Pol. Am. Kogu

KIVIKTAIMLA

Kiviktaimla korraliku ja ilusa välimuse saavutamiseks tuleb hoolitseda selle eest, et iga taim areneks normaalselt. Selleks hoitakse kiviktaimla umbrohust pidevalt puhas, mulda taimede vahel kobestatakse, seda eriti pärast tugevaid vihmasadusid.

Pärast õitsemist kõrvaldtaakse äraõitsenud õied, mis on juba inetuks muutunud ja millest pole enam vaja seemneid võtta, ja varred kuni ilusa terve lehestikuni. Kui seemneid massiliselt valmib, siis paljud mägitaimed, nagu kivirikud (Saxifaga), kukekannuse (Delphium) ja eriti kukeharjad (Sedum), külvavad kogu kiviktaimla nii täis, et raske on säilitada puhtasordilisi ja liigilisi rühmi. Heal pinnasel vajavad mõningad mägitaimed, näiteks kadakkaerand (Cerastium) nõeljasleheline leeklill (Phlox subulata), aubrieetsiad (Aubrietia), ibeerised (Iberis) ja hanerohud (Arabis), jõulise kasvu korral pärast õitsemist tagasilõikamist, sest liiga suured ja tihedad puhmad kannatavad talvel sageli külma all.

Esimesel suvel pärast istutamist on tähtsamaks tööks taimede kastmine seni, kuni kõik taimed on korralikult juurdunud ning uut kasvu hakkavad näitama. Edaspidi vajavad mägitaimed kastmist ainult kuival perioodil, eriti lõunapoolseil kallakuil ning terrassidel, samuti väga kergetel liivastel pinnastel. Tavalistel peenardel ja tasasel maal juurdunud mägitaimed siinsetes oludes enam kastmist ei vaja, välja arvatud põuasel suvel. Pärast põhjalikku kastmist, nagu pärast vihmagi, on samuti soovitav niiskuse auramise vältimiseks mullapinda kobestada.

Taimede kastmine on soovitav lõpetada sügisel varakult, s.o. juba augustikuus, et sundida taimi puhke-olekusse. Hilissügisesed soojad ilmad on taimedele kahjulikud — siis hakkavad nad uuesti kasvama, kuid need noored kasvud ei valmi ja külmuvad tavaliselt talvel. Harilikult istutame oma kiviktaimlasse külmakindlaid, kuid ohtlikud on neile siiski paljad, lumeta talved, eriti kevadepoole, kui päike päeval sulatab ja öösiti järgnevad tugevad öökülmad. Siis muutuvad paljud igihaljad mättakesed ja lehestikupolstrid pruuniks või kuluvärviliseks. Seda juhtub peamiselt lõunapoolseil kallakuil ja peenrakülgedel.

Tavaliselt ajavad pruuniks muutunud taimed juurest uued kasvud, kuid selleks aastaks on siiski kiviktaimla korralik välimus rikutud ja õitsemine ei kujune rikkalikuks.

Parimaks ja kõige loomulikumaks katteks mägitaimedele on lumi. Et soodustada lume kogumist ja püsimist, selleks kaetakse kiviktaimla kuuse-, männi- või teiste okstega. Soovitav on kiviktaimla katta juba sügisel, kohe pärast maa külmumist. Oksad kaitsevad taimi nii äkiliste külmade kui ka soojade päikesekiirte eest, pehmendades neid mõlemaid. Taimede kuivanud pealsed, rohi ja lehed ei sobi katmiseks, nad koguvad palju niiskust ja soodustavad hallitamist ning mädanemist. Kohtadele, kuhu lumi jääb ise hästi igal talvel püsima, pole mõtet oksi panna. Talve jooksul tuleb jälgida, et tuul oksi pealt ära ei ajaks ja et kõik mägitaimed oleksid korralikult lumega kaetud. Juhul kui lund on vähe või mõni koht on hoopis paljas, loobitakse võimaluse korral lund peale kõrvalt, lähedusest. Vaja on hoiduda ka liiga paksult katmisest, sest ka see soodustab kopitamist ja hallitamist, eriti talvel soojade ilmade puhul.

☆

Kevadel, kui külmumisoht on möödas ja pinnas mägitaimede all on juba sula, vabastatakse kiviktaimla pilves või vihmase ilmaga oksakattest.

Katte kõrvaldamine näikesepaistelise ilmaga põhjustab sageli mägitaimede hävimise. Kui sel perioodil pilves ja vihmaseid ilmu ei esine, tuleb oksakate kõrvaldata järkjärkult ja soovitav õhtu eel. See on huvitav ja rõõmutegev ülesanne igale lillesõbrale ja loodusearmastajale, sest hästi talvitunud igihaljad mägitaimed on just varakevadel omapäraselt ilusad ja vaatamisväärsed.

Pärast seda puhastatakse kiviktaimla ja kõrvaldatakse kõik talve jooksul tekkinud vead. Väikesed taimed, mida külm maa seest on välja kergitanud, vajutatakse kinni, või veel parem, istutatakse uuesti. Talvel väljaläinud taimed asendatakse sobivate uutega. Kivivahed, kust talve jooksul on mulda maha varisenud, täidetakse uuesti, kõik paljaksuhtunud taimejuured kaetakse korralikult mullaga jne.

Paaril aastal pärast kiviktaimla rajamist ei vaja mägitaimed väetist. Hiljem on värske mulla lisamine siiski tarvilik. Enamik mägitaimi on tundlikud mineraalväetiste vastu. Isegi väikeste koguste andmisel kiratsevad taimed aastaid ja mõned mägisibulate (Sempervium) ja kivirikkude (Saxifraga) sordid hävivad hoopis. Vähesel hulgal võiks mineraalväetisi siiski kasutada rikastatud kompostis. Selle saamiseks lisatakse mullasegusse natuke fosforiiti, lehepuutuhka ja vähesel määral hästikõdunenud laudasõnnikut, et elustada kasulike bakterite tegevust. Mullasegude valmistamisel arvestatakse taimede nõudeid, millest sõltub see, kas valmistada rikastatud kompost turba või lehemullaga, kerge või raske mättamullaga või isegi tavalise aiamullaga. Valmistatud segul lastakse seista üks aasta ja siis kasutatakse nendele mägitaimedele väetamiseks, mis kiratsevad ega õitse enam rikkalikult.

Osa taimi ei õitse vanaduses enam hästi ja kannatavad mullaväsimuse all, näiteks võhumõõgad (Irised), aubrieetsiad (Aubrietia), mitmed kivirikud (Saxifraga) jt. Soovitav oleks need taimed istutada uuele kohale või siis täita vana koht uue, värske mullaga. Selleks võetakse taimed välja, osa vana mulda kõrvaldatakse, ülejäänud vana muld aga kobestatakse sügavalt ja segatakse uue mullaga. Vanad taimed jagatakse, kärbitakse nende latvu ja juuri ja istutatakse siis tagasi kohale. Selliselt noorendatud taimed võivad jälle aastaid samal kohal kasvada ja hästi õitseda.

Kiviktaimla korrashoiul tuleb jälgida, et liiga kiiresti ja jõuliselt kasvavad mägitaimed, nagu biebersteini kadakkaer (Ceras tium biebersteinii), paljud kukeharjad (Sedum) jt., ei lämmataks teisi, nõrgakasvulisi taimi. Võimaluse korral säilitatakse iga lillerühm temale määratud piirides. Selleks tuleb liiga suureks kasvanud rühmi pidevalt piirata. Soovitav on osa taimi rühma äärtelt isegi välja juurida. Pikaks kasvanud taimede varred lõigatakse pärast õitsemist peaaegu maapinnani tagasi.

Lõpuks peab mainima, et inimene, kes mõistab leida mägitaimedes ilu ja süveneb kiviktaimla kujundamisse, leiab sealt igal jõudehetkel huvitavat ja loovat tegevust. On vaja koguda uusi kaunemaid sorte juurde ja paigutada olemasolevaid rühmi oma kogemuste ning maitse kohaselt ümber, sest lõpuks on iga iluaia rajaja kunstnik — kunstnik, kes loob kauneid motiive elavatest taimedest.

Ainetel **J. S.**

MÕNE REAGA

Kujutlegem kedagi kükitamas Washingtoni monumendi jalamil Potomac pargis Ühendriikide pealinnas. Järsku näeme, kuidas kükitaja oma jõu kokku võtab ja, nagu katapuldist heidetud, sööstub kõrgele ülesse taeva poole. Ikka kõrgemale ja kõrgemale kuni lennu kiirus, raugeb ja hüppaja tagasi hakkab langema, olles just enne seda ületanud obeliski püramidaalse tipu. Üha suurema kiirusega läbi õhu alla vuhisedes maandub hüppaja hetke pärast prantsatades pargi haljale murule. Lend näib hüppajale päris igapäevane asi olevat ja palju aega viitmata ongi ta varsti jälle valmis järgmiseks hüppeks.

Seda juttu ei usu loomulikult keegi, sest selline hüpe käiks üle jõu isegi „bionic womanile" ja kuue miljoni dollarilisele mehele. Ometi oleks see aga täiesti usutav, kui tegemist oleks olnud inim-kirbuga (või kirpinimesega kui see paremini sobib).

Kirbu hüppevõime paneb kahvatama Evil Keniveli, rääkimata Olümpiamängude igasuguseist hüppemeistritest. Oma kere ühe- kuni kahe-millimeetrilise pikkuse juures suudab kirp hüpata ligi saja millimeetri kõrgusele ja kaks korda nii palju horisontaalselt. Et olla kirbuga samaväärne, peaks inimene hüppama vähemalt 170 meetri kõrgusele. 170 meetrit kõrge Washingtoni monument sobiksi selleks hüpoteetiliseks hüppeks kõige paremini, sest näiteks meile muidu nii omane Oleviste kiriku torn oma 125 meetrilise kõrgusega sobinuks ainult algajaile. Pealegi on Washingtoni obelisk ise ka üks rekordi omanik, olles kõrgeim vabaltseisev kiviehitis maailmas.

Kirbu harukordse saavutise nurgakiviks on üks eriliste füüsikaliste omadustega proteiin, „resiliin" tema tagajalgade ühe liigese juures, kus see liigese konksutõmbumise juures kokku surutud saab. Hüppele valmistudes võtab kirp kükitava asendi, mille juures elastne resiliin-padi kõvasti kokku surutakse ja jalad ühe keeruka mehanismi varal sellisesse vinnas-asendisse lukustatakse. Teatavate musklite tahtlik lõdvendamine vabastab „trikli" ja kokkusurutud resiliin oma esialgse vormi tagasi vedrutades vallandab temasse salvestatud energiat, ületades kõige elastsema tehiskummi, mille vetruvuse määr on ainult kuni 85 protsenti.

Mis kirbul puudu jääb tiibade puudumise tõttu, seda asendab tema haruldane hüppevõime.

-ts-

EESTI KOKARAAMAT

Koostanud Viivi Piirsjõld
Eesti ja Inglise keeles

Hind $6.50

Postiga tellides saatekulu: Kanadas $1.00, USA-sse $1.50

müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto. Ont. M4K 2R6

JOGURDI AJALOOST

Jogurt (bulgaaria hapupiim), mida varem nimetati ka „aadlike hapupiimaks", ei ole enam ainult tervistoit või ravim, vaid ta on juba igapäevane maiuspala meie toidulaual. Kuid sellele vaatamata kõneldakse ka tänapäeval veel jogurdist kui elueliksiirist, kui filmidiivade saledustoidust ja kui vahendist, mis andvat mäole noorusliku jume.

Juba ammu oli jogurt (türgi sõnast — yogurt) Pärsia ja Väike-Aasia nomaadide juures lemmik-toiduaine. Esimesena kirjutas sellest „oriendi paksust piimast" saksa arst ja uurija Engelbert Kämpfer, kes 17. sajandil reisis Aasias. Pärsia suurkuninga palees nägi ta ruumi, mida nimetati „Jughurt-Chonch" (jogurdi kamber). Käesoleval sajandil hakati jogurdist kõnelema ka kui imeravimist, mis pidi pikendama eluiga, kaotama kehast üleliigse rasva, tugevdama maolihaseid, soodustama juuste kasvu ja võimaldama isegi saja-aastastel naistel rasestumise.

Seni, kui jogurt esines ravimina, oli kõigile vastuvõetav ka ta hapukas maitse. Hiljem, kui ta muutus lihtsaks rahvatoiduks, hakati parandama ka jogurdi maitset. Lisaks hakati jogurti valmistama ka kooritud piimast (lõssist), et saada vähem kaloreid. Maitse parandamiseks võeti kasutusele marjad. Esimesena hakati marja- ja puuvilja-jogurti valmistama Shveitsis, kust see valmistamise viis levis üsna varsti ka Prantsusmaale, Hispaaniasse, Kanadasse ja mujale. Peamiste marjadena leiavad kasutamist maasikad, vaarikad, mustikad ja kirsid.

Tähelepanu tõmbas jogurt enesele juba 20. sajandi alguses, kui Nobeli laureaat Elias Metschnikoff otsis vahendeid enneaegse vananemise vältimiseks. Ta leidis, et kõige vanemaks saavad inimesed Bulgaarias, kus jogurt esines igapäevase toiduna. Nimelt said Bulgaarias igast 1000 inimesest 4 vanemaks kui 100 aastat.

Bulgaaria jogurdist leidis Pariisis Pasteuri instituudis töötav vene bakterioloog Elias Metschnikoff ühe piimahappe bakteri, millele ta andis nime — Bacillus bulgaricus. Metschnikoff arvas, et just see bakter surmab jämesooles esinevad roiskumisbakterid, mis pidid mürgitama inimese keha ja põhjustama enneaegse vananemise.

Metschnikoffi tööde alusel hakkas Hispaanias (Barcelonas) Isaak Carasso valmistama jogurti, mille kultuure ta importis Bulgaariast ja Pasteuri instituudist. Seda jogurti müüdi apteekidest kui ravimit. Seda osteti nii palju, et Carasso avas üsna varsti oma ärid ka Prantsusmaal, kus seda noorendusjogurti müüdi DANONE nime all. Tänapäeval on Prantsuse firma „Danone" maailmas suurim jogurdivabrik, mis toodab aastas 220 miljoni frangi väärtuses jogurti. USA-s keelati aastal 1962 jogurdi reklaamis jogurdi tervist edendavate ja kehakaalu vähendavate omaduste esitamine.

Balkani külades valmistatav jogurt on hapu, paks ja rikas võirasvast. Mujal kasutatav tänapäeva-jogurt on tunduvalt erinev balkani jogurdist. Ta põhiaineks on Bacillus bulgaricusest ja Streptococcus termophilusest valmistatav kultuur, mis mõjub nii, et jogurt seedub pool kiiremini kui piim. Eriti väärtuslik on lõssist valmistatav jogurt, mille iga 100 grammi annab ainult 35 kalorit (täispiimast umbes 68 kalorit). Marjade lisamine tõstab kalorite arvu umbes 10 võrra.

Jogurti võime kasutada mitte ainult söömiseks, vaid ka (koore asemel) salatite ja kastmete valmistamiseks. Samuti võidakse jogurti kasutada magustoitude valmistamiseks. Lisaks võime jogurti segada meega ning tomati- ja porgandimahlaga.

H. H.

PEDESTRI JAAN

VÕISTLUS

Üks kõrgelt koolitatud uhke härra
kord keskusteles lihtse taadiga
sai selle taibust vaimustatud
sellevõrra,
et üritas nupuka ätiga
meeleteravuses jõudu katsuda:
„Kui üks meist küsimuse paneb
teisele
ja see ei leia vastust sellele,
siis rahatrahvi peab ta
küsijale tasuma".
Taat selle plaaniga ei tahtnud
soostuda:
„Kuis mina, lihtne hing, saaks
võistelda
nii kõrgelt haritud ja peene
härraga!"
Kuid võistlushimuline härra loobuda
ideest ei tahtnud nõnda kergesti,
vaid taadile käis peale kangesti:
„Kui võistlus küllalt tasavägisena
ei kuku välja, nagu kardad sina,
eks olgu's nii, et kahekordselt ma
pean maksma siis, kui olen
kaotaja".
Kui äti meelekindlust murda
ei läinud härral enne korda,
kui taadi normiks dollar sai,
kuid siis,
kui kaotab härra, maksab viis.
„Eks võistelgem siis", soostus
vana,
„kui nõnda visalt painad sina,
kuid ainult selle tingimusega,
et mina algan küsimisega".
Ja küsiski siis taat:
„Mis elukad on need,
kel kabjad all ja seljas soomused ,
kes ainult tagurpidi kõnnivad,
kord nagu lõod laulavad,
kord mõmisevad karu häälega?"
Ta ütles seda nõnda veidra ilmega,
et härra naerdes välja purskas:
„Ei mina küll ei tea!",
mispeale vana kohe suskas:
„Eks sa siis maksma pea!"
Ja laduski härra, kui kaotaja siis
taadi parkunud peole taalreid viis.
Kuid kui isanda kord tuli küsida
ei saand uudishimu ta varjata:
„Kes on's need laulvad elukad,
kes tagurpidi kõnnivad?"
Nüüd naervi silmi käsi laotas
vana.
„ei teadnud seda mees nii tark
kui sina,
kuis nõuda võiks siis seda
minusuguselt!
Säh, siin su dollar kokkuleppe
kohaselt!"

Mõttesähvatusi

Paljud inimesed jäävad väiksest õnnestki ilma, kuna nad ajavad asjatult suurt õnne taga.

☆

Vana mehe hoiavad vormis noor naine ja vanad vaenlased.

☆

Naine imestab selle üle, mida mees kõik võib unustada. Mees sellevastu imestab, mida naine võib veel meenutada.

☆

Kellel mõistust pole, see on oma mõistusega täiesti rahul.

★

Anna sellele hobune, kes meeleldi tõtt ütleb. Ta võib siis kiiremini põgeneda.

☆

„Üks sõdur peab oma elu kallilt müüma," ütles leitnant ning kosis rikka tüdruku.

☆

Meie anname raha välja asjade eest, mida meie ei vaja, et imponeerida nende ees, keda meie ei salli.

☆

Armastus esimesest pilgust on samasugune absurdsus kui arsti diagnoos pärast käesurvet.

☆

Tänapäeva filmikriitikute ülesandeks on selgitada publikule, miks nad filmist aru ei saa.

☆

Armastusel on oma keel. Pärast abiellumist pöördutakse tavalise kõnekeele juurde tagasi.

☆

Pärast autori surma muutub laimav klatsh liigutavaks nekroloogiks.

☆

Kes seadusi ei tunne, jääb rõõmust ilma, mida toob endaga kaasa seaduste rikkumine.

☆

Pärast sõda leiab iga sõdur oma seljakotist marssalikepi.

☆

Paljud pühitsevad oma lüüasaamisi võitjate külalistena.

Kogunud NIHITS

E. Naberi veste

EMAKEELE KÕLA

Kõrvale jättes igasugused võistlused ja professorite arvamised mitmesuguste keelte kõla kohta, on igale rahvale kaunimaks keeleks tema emakeel — Hiinast kuni Lätimaani. Seda märkavad eriti need, kes elavad „suurel kodumaal", või siis kodumaal üldsegi ei ela.

Ka meie, eesti põgenikud, ränates mööda laia maailma, jääme kikkiskõrvu kuulatama, kui kustki kostab tuttavat kõla. Esialgu oldi valmis kaela langema kogemata leitud kaasmaalasele. Pikapeale ollakse sellega enam harjunud ja olukorrad võivad olla muutunud.

Ka keel ise on muutunud ja omandanud uusi väljendusvorme. Näiteks lähed Eesti Majja, kus parajasti töötab eesti laste täienduskool. Su oma kolmas generatsioon jookseb sulle vastu ja küsib: „Vanaisa, kas sa „vookisid" siia?" Kuna selle pisikese sibula lemmikharrastuseks on vanaisale eemalt sülle hüpata, siis lükkab ta su toolile istuma ja hüüab: „Vanaisa! Ma „dzhambin" su lapi"!

Kui nüüd niisugusi sibulaid rohkem ja rohkem saaks, eestistaks selle inglise keele ilusti ära ja annaks talle meie keele kauni kõla.

Aga olukorrad võivad olla muutunud veel teiseski suunas. Ütleme — kõnnid viiendal avenüül ja su ees läheb kaks elegantse välimusega daami. Kostab tuttav keelekõla ja sa jäädki tahtmatult seda nautima.

„No, mina ei saa aru, mis puntserduse see Räblika Milla endale meeskoori balliks küll selga oli ajanud! Lihtsalt jube oli vaadata! Kuidas võib küll..."

„Ja Räbuski naisel polnd üldsegi rinnahoidjat. Kõik kõlkus nii, et süda pahaks!"

„Ma küll ei tea, mis asi see mehi nii kisub, aga tol Räbuski naisel käib neid, kui mees reisil on. Tead et..."

Piinlikkusest katsusin küll kõhatada kõvasti ja kõrvale hoida, aga kus sa seda selles rahvamurrus saad! Sattusin otse daamide nina alla.

„Sa jesses!!" kiljatasid daamid ja kadusid lähema poeukse taha kui välk ja pauk. Küllap vist tundsid mind kustki kandist.

Või, ütleme, otsid omale tarvitatud autot ja käid ringi siin ja seal müügikohas. Arutad naisega emakeeles ühe ja teise masina omadusi. Seal lausub noor ja sale, kena välimusega müüja puhtas eesti keeles: „Ma Teile seda masinat ei soovita. Võtke see must, see on parem. Kallim küll, aga..."

No, milline rõõm! Teed kohe juttu, et kust ja kuidas jne. Selgub, et vanaeestlaste poeg, räägib keelt kui vett, aga muidu eestlane ei olegi enam. Kahju! Kahju! Aga ikkagi ostame tolle musta masina, mille porilauad kukkusid kokku juba järgmisel nädalal, sest rooste oli pleki värvi alt sootumaks ära söönud.

Kõigile sellistele ebaõnnestumistele vaatamata jäi proua Sammas truuks oma armastusele emakeele vastu. Kui ta vaid kuulis kuskil selle kõla, astus ta ligi ja lõi kontaktid. Ta otse pidas jahti sellistele võimalustele. Võib-olla sellepärast ta võttis agaralt osa ka oma elukoha ameerikaliku „komjuuniti" ettevõtteist ja armastas käia ringi majades korjanduslehtedega, näiteks kohalikele vaeslastele närimiskummi muretsemiseks.

Ühel päeval möödus ta ühest elamust, kus mees parandas väljas aeda. Nähtavasti lõi ta omale haamriga põidla pihta, sest ta karjatas: „Sa kuradi kurat!!"

Proua astus muidugi kohe ligi ja lasi eesti keele ladusalt käiku.

Mees, pigistades põialt teise käe peos, krimpsutas nägu ja küsis: „Mis keelt Te kõnelete, leidi?"

„Kas Teie pole siis eestlane?" üllatus proua (inglise keeles).

„Räägite seda nii kenasti!"

„Oo, Estland!", hüüdis mees. „Käisin seal sõja ajal sõdurina. Lubage tutvustada — Hans Müller. Wie geht es Ihnen?"

Ega meie jõua siin kõiki selliseid juhtumeid kirja panna. Neid peaks olema õige palju, ja igaüks on neid kindlasti kogenud juba vanast ajast peale, kui eestlased hakkasid mööda maailmu rändama. Olgu see Berliini trammis või Pariisi allmaaraudteel, igal pool tuli hoiduda sellest, et su emakeele kõla ei muutuks kellelegi haavavaks. Nagu see kord viimases kohas juhtuski, kus kaks eestlast arvustasid üht kaasasõitjat, kes oli tõmmujumeline, kandis suuri kõrvarõngaid ja kirjut ürpi. Ärutasid, millisesse mustlassuguvõsasse võõrast daami arvata. Lähemas peatuskohas daam tõusis ja lausus möödudes: „Hääd nägemist kodumaal!" Ta juhtus nimelt olema Tartu käsitöökooli joonistusõpetaja.

Käesolev lugu proua Sambaga aga lõppes nii: kõlistades ühe korteri ukse taga avas ukse kena noormees, kellele proua tegi teatavaks, missuguseks heategevaks otstarbeks ta oma kallist aega kulutab, ja palus väikest annetust. Noormees, olles selle ära kuulanud, läks tahapoole ja hüüdis: „Vanamees! Tõmba püksid jalga! Üks vistrikuga eit norib raha!" Puhtas eesti keeles!

Kui vanamees püksid jalga sai, polnud eite ega vistrikku enam kuskil!

NALJAD

„Kes on intelligentsem rahvas, eestlased või prantslased?

„Prantslased loomulikult."

„Miks?"

„Prantsusmaal oskab iga kojamees prantsuse keelt. Eestis ei oska isegi peaminister õieti eesti keelt."

☆

Proua Matvei istub oma kavaleriga kinos. Korraga ta müksab oma armsamale külge ja sisistab:

„Ennenähtamatu sigadus! Meie ees neljandas reas istub minu mees lopsaka blondiiniga sel ajal kui ma oma haiget ema külastan."

☆

Vestlevad kaks noort omaarust lauljannat. Üks kiidab:

„Su uus heliplaat on lausa taevalik. Ma ostsin selle endale."

„Ah sina oledki see ostja?" imestab teine.

☆

Kuulutus ühes Stokholmi ajalehes:

„Otsin ideaalelamut. See peab olema nii suur, et mu naine kodus seisaks ja nii väike, et ämma jaoks ruumi pole."

☆

Tallinnas sülitab üks eestlane vihaselt tänavale. Kohe on miilitsamees jaol ning käratab:

„Kodanik! Kas teie ei tea, et Nõukogude Liidus ei tohi teha poliitikat tänaval?"

☆

„Mis erinevus on Lääne-Saksamaal ilmuval „Bild-Zeitungil" ja Ida-Saksa ajalehel „Neues Deutschland?"

„Bild-Zeitung" maksab iga poliitilise nalja eest 25 marka, „Neues Deutshland" väänab 25 aastat."

Lilli tuleb koos sõbraga hilisõhtuselt kinoetenduselt koju. Ema küsib:

„Kas olid ka korralik, mu laps?"

„Kui mu kavaleri juttu uskuda, siis ma olin koguni suurepärane."

★

Praalib vananev näitlejanna:

„Sain peoasa filmis „Iludus ja peletis."

Nähvab noor naiskolleeg:

„Kes mängib iluduse osa?"

★

Idatsooni SED-boss Honecker politseiülemale:

„Seltsimees prefekt. Peate rohkem poliitvange võtma. Meie ei jõua neid nii palju saata kui Lääne-Saksamaa neid vabaks ostab."

★

Ameeriklane, venelane ja idasakslane võtavad ette marsi läbi kõrbe. Ameeriklane võtab pudeli viskit, venelane nuia vodkat, idasakslane termospudeli kohviga ja partei häälekandja „Neues Deutschland" kaasa.

Ainult idasakslane jõuab sihile; teised surevad teel janusse.

Ootavad reporterid küsivad:

„Kuidas on see võimalik, et saite nii kaua aega läbi pudelitäie kohviga?"

„Iga kord, kui mul janu oli, lugesin kaasavõetud ajalehte ning mulle tuli neelatud kohv suhu tagasi."

★

Tõusik Mümmelmann vaatab elus esimest korda jalgpallivõistlust. Vaadanud veidi aega kuidas 22 meest üht palli taga ajavad, haarab Mümmelmann rahakoti ja hõikab:

Hei, teie näljarotid! Siin on raha. Ostke igaüks omale pall."

★

Metsavaht jõulupuu-vargale:

„Kas varastasite selle kuuse metsast?"

„Ei. Ma ostsin selle linnast. Tahtsin ainult metsas kindlaks teha, kas jõulupuu on ehtne."